

Raport privind implementarea în semestrul II al anului 2020 a Planului sectorial anticorupție în domeniul educației pentru anii 2018 – 2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.816/2018

I. REZUMATUL EXECUTIV PRIVIND PRINCIPALELE PROGRESE ȘI DEFICIENȚE

Prezentul raport este al cincilea raport de monitorizare a implementării Planului sectorial anticorupție în domeniul educației pentru anii 2018 – 2020, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.816/2018, publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.333-335, art.895, intrat în vigoare la 24 septembrie 2018 (în continuare Plan sectorial) și se referă la semestrul II al anului 2020.

Menționăm că, toate cele 35 de organe locale de specialitate în domeniul învățământului (în continuare OLSDÎ), au prezentat rapoarte privind implementarea Planului sectorial. Specificăm că, în semestrul I al anului 2020, cât și în anul 2019 au prezentat rapoarte toate OLSDÎ.

Totodată, au întocmit rapoarte/informații 11 centre de excelență¹, 29 de colegii², 33 de școli profesionale³. În total au transmis date relevante 73 de instituții de învățământ profesional tehnic. Au prezentat rapoarte anticorupție 12 instituții de învățământ superior⁴, precum și a fost recepționată informația la acest subiect prezentată de către Consiliul Rectorilor.

¹ Centrul de excelență în transporturi, Centrul de excelență în servicii și prelucrarea alimentelor (CESPA), Centrul de excelență în energetică și electronică, Centrul de excelență în construcții, Centrul de excelență în educație artistică „Ștefan Neaga”, Centrul de excelență în Securitatea Frontierei, Centrul de excelență în informatică și tehnologii Informaționale, Centrul de excelență în industrie ușoară, Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”, Centrul de excelență în economie și finanțe, Centrul de excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău.

² Colegiul Mihail Ciachir din Comrat, Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei, Colegiul de Studii Administrative și Fiscale, Colegiul de Medicină din Orhei, Colegiul Tehnic Feroviar din Bălți, Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”, Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca, Colegiul Tehnic Agricol din Soroca, Colegiul de Industrie Ușoară din Bălți, Colegiul de Construcții din Hîncești, Colegiul Tehnologic din Chișinău, Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani, Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău, Colegiul de Medicină Veterinară și Economie Agrară din Brătușeni, Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” din Soroca, I.P Colegiul Tehnic Agricol din Svetlii, I.P Colegiul Agroindustrial din Rîșcani, Colegiul Cooperatist din Moldova, Colegiul de Medicină din Ungheni, Colegiul Politehnic din Bălți, Colegiul Național de Coregrafie din mun. Chișinău, I.P Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Răducan” din satul Grinăuți, I.P Colegiul Agroindustrial din Ungheni, Colegiul de Ecologie din Chișinău, Colegiul de Inginerie din Strășeni, Colegiul de Medicină or. Cahul, Colegiul de Muzică și Pedagogie din Bălți, Colegiul „Ion Creangă” din Bălți, Colegiul „Iulia Hașdeu ”din Cahul.

³ Școala Profesională nr.3 mun. Bălți, Școala Profesională nr.2 mun. Chișinău, Școala Profesională mun. Hîncești, Școala Profesională nr.3 mun. Chișinău, Școala Profesională nr.7 mun. Chișinău, Școala Profesională nr.9 mun. Chișinău, Școala Profesională or. Telenești, Școala Profesională nr.1 mun. Bălți, Școala Profesională or. Rezina, Școala Profesională din s. Ciurni r. Taraclia, Școala Profesională s. Corbu, Școala Profesională or. Briceni, Școala Profesională or. Cupcini, Școala Profesională or. Drochia, Școala Profesională or. Glodeni, Școala Profesională or. Rîșcani, Școala Profesională comuna Bubuieci, Școala Profesională comuna Alexăndreni, Școala Profesională or. Nisporeni, Școala Profesională or. Cimișlia, Școala Profesională or. Căușeni, Școala Profesională nr.1 din or. Cahul, Școala Profesională nr.2 din or. Cahul, Școala Profesională or. Comrat, Școala Profesională or. Ceadr-Lunga, Școala Profesională or. Vulcănești, Școala Profesională or. Ștefan-Vodă, Școala Profesională or. Soroca, Școala Profesională or. Florești, Școala profesională or. Orhei, Școala Profesională nr. 4 mun. Chișinău, Școala Profesională nr.6, mun. Chișinău, Școala Profesională Cuhureștii de Sus.

⁴ Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”, mun. Chișinău (UPSIC), Academia de Studii Economice din Moldova (ASEM), Academia „Ștefan cel Mare” a MAI, Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul, Universitatea de Stat din Moldova (USM), Universitatea Tehnică a Moldovei (UTM), Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport a Republicii Moldova (USEFS), Universitatea Agrară de Stat din Moldova (UASM), Universitatea de Stat din Tiraspol (UST), Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți (USARB), Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” (USMF), Universitatea de Stat „Grigore Țamblac” din Taraclia.

II. PROGRESUL ÎN IMPLEMENTARE A PLANULUI SECTORIAL DE ACȚIUNI ÎN PERIOADA DE RAPORTARE

Prioritatea 1: Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ	
Acțiunea 1.2. Îmbunătățirea practicilor de înscriere a copiilor în instituțiile de educație timpurie prin intermediul sistemelor informaționale	
Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres	
Instituția responsabilă: Organele locale de specialitate în domeniul învățământului; instituțiile de educație timpurie (responsabilitate comună)	
Indicator de progres: Sisteme informaționale funcționale	
Progresul în implementarea acțiunii 1.2.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Realizarea indicatorilor de progres
La această acțiune au raportat următoarele OLSDÎ: Anenii Noi, Bălți, Briceni Cahul, Călărași, Cimișlia, Criuleni, Dondușeni, Drochia, Dubăsari, Edineț, Fălești, Cantemir, Florești, Nisporeni, Ocnița, Orhei, Rezina, Rîșcani, Șoldănești, Soroca, Basarabeasca, Ungheni, Glodeni, Căușeni, Ialoveni, Taraclia, Strășeni, Chișinău. În ceea ce privește înscrierea copiilor online în instituțiile de educație timpurie, OLSDÎ Ungheni a menționat: <i>„actualmente înscrierea copiilor se efectuează doar on-line. Managerul instituției primește, la fel on-line, îndreptarea copilului în instituție. În mediul rural parțial se practică înscrierea copiilor on-line de către administrațiile publice locale în coordonare cu instituțiile preșcolare.”</i> La acest subiect, OLSDÎ Chișinău a specificat: <i>„Înscrierea copiilor în învățământul preșcolar, primar și secundar se realizează prin intermediul platformelor egradinita.md și eșcoală.md egradinita.md: Cereri recepționate și înregistrate - 8022 Cereri acceptate - 3098 Mesaje recepționate-50 Consultarea a 2000 directori și părinți”.</i> Concomitent, la acest subiect OLSDÎ Bălți a informat: <i>„înscrierea copiilor în instituțiile de educație timpurie în mun. Bălți se realizează prin intermediul Ghișeului unic din cadrul Primăriei mun. Bălți”.</i> OLSDÎ Rezina, Basarabeasca, Dubăsari, Briceni, Călărași, Căușeni au raportat că nu practică modalitatea de înscriere online a copiilor în IET, ci doar prin depunerea cererii din partea părinților sau altor persoane autorizate. La fel, OLSDÎ Drochia și OLSDÎ Telenești au raportat că în localitățile rurale înscrierea a fost realizată fizic. OLSDÎ Edineț, Rîșcani, Cantemir, Orhei, Soroca, Glodeni, Șoldănești, Cahul, UTA Găgăuzia au raportat că nu au practicat înscrierea copiilor prin intermediul sistemelor informaționale. OLSDÎ Ialoveni a specificat: <i>„completarea de către părinți a chestionarului online de instituționalizare a copiilor IET”.</i> În cadrul OLSDÎ Taraclia nu există un sistem informațional de înscriere a copiilor în instituțiile de educație timpurie și nici specialiști pentru administrarea unui atare sistem. La caz, reiterăm cele expuse de OLSDÎ Rîșcani: <i>„43 de instituții de educație timpurie din raion dispun de poșta electronică (gmail.com). Astfel părinții au posibilitatea de a depune cereri de înmatriculare a copiilor în IET prin intermediul TIC”. În context, OLSDÎ Criuleni a stipulat „Serviciul de Asistentă psihopedagogică SAP a oferit 32 de consultații și a evaluat maturitatea școlară a 15 copii care nu au împlinit vârsta de 7 ani până la începutul anului școlar și a 8 copii care nu au frecventat grupa pregătitoare. În rezultatul acțiunilor întreprinse, în anul de studii 2020-2021, în instituțiile de învățământ din raion, în clasa I-ai au fost înmatriculați 743 de elevi, în 35 de clase complete”.</i> OLSDÎ Dondușeni, Sîngerei, Ștefan Vodă și Nisporeni au menționat că în acest an în	

condițiile de carantină, în legătură cu situația epidemiologică din țară, părinților li s-a permis de a depune cerere de înscriere a copiilor în IET și online.

La subiectul dat au raportat faptul că pagina web este în proces de realizare OLSDÎ Cimișlia și OLSDÎ Florești.

Prioritatea 1: Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ	
Acțiunea 1.3. Revizuirea Regulamentului privind cooperarea instituțiilor de învățământ cu asociațiile obștești ale părinților	
Termenul de realizare: Semestrul I, 2020	
Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	
Indicator de progres: Regulament revizuit	
Progresul în implementarea acțiunii 1.3.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Realizarea indicatorilor de progres:
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării a inițiat procedura de revizuire a Regulamentului privind cooperarea instituțiilor de învățământ cu asociațiile obștești ale părinților, aprobat prin Ordinul ministerului nr.972/2011 (publicat în Monitorul Oficial, nr.227-232, 2011, art.2030)⁵. În scopul îmbunătățirii prevederilor Regulamentului stipulat supra, a fost solicitată opinia OLSDÎ. În rezultat, 7 OLSDÎ au comunicat despre lipsa de obiecții în acest sens, iar alte 8 OLSDÎ au formulat propuneri de îmbunătățire a Regulamentului în cauză. În această ordine de idei, au venit cu recomandări următoarele OLSDÎ: Briceni, Căușeni, Florești, Șoldănești, Strășeni, Ungheni, Dondușeni și Călărași. Exemplificăm că, OLSDÎ Briceni a venit cu următoarea propunere: „regulamentul trebuie să fie revizuit din perspectiva Codului educației (de ex.: art.138, f)) și altor acte normative în domeniul, ajustarea terminologiei utilizate în acte legislative/normative actuale”. OLSDÎ Călărași a recomandat: „Cap. III, Standarde de cooperare alin.(8), lit. a): de substituit sintagma <i>cel puțin o dată pe parcursul anului</i> cu sintagma <i>semestrial</i>; la alin. (7), după lit. e) să urmeze lit. f) cu următorul conținut: - evitarea conflictelor de interese și a situațiilor de incompatibilitate a membrilor organizațiilor obștești ale părinților cu cerințele Statutului.” OLSDÎ Strășeni a venit cu opinia că: „regulamentul cu privire la cooperarea instituțiilor de învățământ cu asociațiile obștești ale părinților trebuie să fie revizuit. Amendamentele din capitolele Standarde de cooperare și Răspunderea pentru încălcarea normelor privind cooperarea nu se respectă, se cer clarități. (pct. 7, 8, 11, 12)”. La acest compartiment OLSDÎ Chișinău a menționat: „Prin activitățile de monitorizare DGETS a asigurat transparența activității cu privire la conlucrarea instituțiilor de învățământ din subordine cu asociațiile obștești ale părinților. În instituțiile de învățământ au fost amenajate panouri informaționale cu privire la activitatea asociațiilor obștești ale părinților, în special cu referire la contribuția acestora la perfecționarea condițiilor de organizare a procesului educațional. Anual, în perioada februarie-martie se realizează inventarierea bunurilor procurate/donate de AOP”. La moment, este analizată suplimentar oportunitatea promovării amendamentelor propuse.	

Prioritatea 1: Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ

⁵ <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=341526>

Acțiunea 1.8. Contracacarea constrângerii de către unii părinți a părinților altor elevi de a înființa și de a contribui financiar la fondul clasei Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; OLSDÎ, Centrul Național Anticorupție (responsabilitate concomitentă) Indicator de progres: Număr de constrângeri constatate	
Progresul în implementarea acțiunii 1.8	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Realizarea indicatorilor de progres: Număr de constrângeri constatate
La acțiune au făcut referire următoarele OLSDÎ: Anenii Noi, Bălți, Briceni, Cahul, Călărași, Criuleni, Drochia, Dubăsari, Edineț, Fălești, Dondușeni, Cantemir, Florești, Hîncești, Nisporeni, Orhei, Rezina, Rîșcani, Sîngerei, Șoldănești, Soroca, Ștefan Vodă, Telenești, Basarabeasca, Ungheni, Glodeni, Căușeni, UTA Găgăuzia, Ialoveni, Leova, Taraclia, Strășeni, Chișinău. Despre prezența unor cazuri de constrângere a raportat OLSDÎ Orhei: „11 cazuri de constrângeri constatate”. La fel, au raportat că nu au fost sesizate constrângeri de a contribui la fondul clasei următoarele OLSDÎ: Anenii Noi, Bălți, Briceni, Cahul, Călărași, Criuleni, Drochia, Dubăsari, Edineț, Fălești, Cantemir, Florești, Nisporeni, Rezina, Rîșcani, Sîngerei, Șoldănești, Soroca, Telenești, Basarabeasca, Ungheni, Glodeni, UTA Găgăuzia, Leova, Taraclia, Strășeni, Chișinău. La subiect, OLSDÎ Dubăsari a raportat: „în scopul îmbunătățirii condițiilor materiale ale procesului educațional în unele instituții de învățământ din raion sunt formate asociații obștești ale părinților, colectarea surselor financiare este benevolă. Constrângeri de colectare a surselor financiare nu au fost constatate”. OLSÎ Nisporeni a expus: „subiectul a fost monitorizat cu responsabilitatea specială, în rezultatul acțiunilor întreprinse am constatat reducerea esențială a petițiilor la subiect (în ultimii 2 ani au lipsit total asemenea plângeri). Subiectului dat i se acordă atenție special în procesul de monitorizare a instituțiilor educaționale, generalizate ulterior în cadrul ședințelor de lucru: (Subiect discutat în 4 ședințe de lucru)”.	

Prioritatea 1: Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ	
Acțiunea 1.9. Instruirea factorilor de decizie din cadrul OLSDÎ în ceea ce privește colaborarea comunitară și cu asociațiile (organizațiile) obștești ale părinților Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Centrul Național Anticorupție; Autoritatea Națională de Integritate (responsabilitate concomitentă) Indicator de progres: Număr de instruirii realizate; Număr de factori decizionali instruiți	
Progresul în implementarea acțiunii 1.9.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Realizarea indicatorilor de progres: Număr de instruirii realizate; Număr de factori decizionali instruiți
Despre desfășurarea instruirilor precum și a ședințelor informative au raportat următoarele OLSDÎ: Anenii Noi, Briceni, Călărași, Cimișlia, Criuleni, Dubăsari, Edineț, Fălești, Nisporeni, Ocnița, Rezina, Sîngerei, Șoldănești, Ștefan Vodă, Telenești, Basarabeasca, Glodeni, Căușeni, UTA Găgăuzia, Ialoveni, Leova, Strășeni.	O mare parte a activităților de instruire anticorupție planificate au fost amânate, reieșind din situația pandemică din țară. Concomitent, unele activități realizate au fost indicate la compartimentul

Exemplificăm: — Anenii Noi: „ședință informativă cu specialiștii Direcției Educație ce monitorizează activitatea instituțiilor. Participarea la instruirea desfășurată de ANI.”; — OLSDÎ Briceni: „în anul 2020 în cadrul Direcției de învățământ au fost desfășurate 6 instruiți cu managerii instituțiilor de învățământ în privința elaborării și gestionării eficiente a bugetului, dezvoltării instituționale prin proiecte. În urma formărilor sunt instruiți 34 de manageri.”; — OLSDÎ Călărași: „a fost emis ordinul DÎTS cu privire la interzicerea colectării de bani în învățământul general, cu semnătura tuturor managerilor școlari și preșcolari; ordinul este adus la cunoștința a 33 manageri preșcolari, respectiv 253 cadre didactice din IET, 25 manageri școlari și 556 cadre didactice...”; — OLSDÎ Cimișlia: „în cadrul Direcției Învățământ General Cimișlia au fost instruiți 12 angajați privind modalitățile de colaborare comunitară cu asociațiile de părinți privind contracararea fenomenului de corupție.”; — OLSDÎ Criuleni: „în luna septembrie, specialiștii CNA în colaborare cu angajații ANI, au desfășurat un seminar de instruire a angajaților Consiliului raional, inclusiv a reprezentantului Direcției Educație, care, ulterior a desfășurat instruirea a 18 angajați ai Direcției Educație, și a 32 de manageri școlari. Concomitent, o activitate de instruire privind rigorile de integritate profesională și instituțională, a avut loc în luna octombrie cu 28 de directori adjuncți pentru educație. Care a cuprins și subiectul privind colaborarea instituțională cu asociațiile obștești ale părinților.”; — OLSDÎ Dubăsari: „au fost instruiți 3 angajați a Direcției de către Centrul Național Anticorupție”. — OLSDÎ Fălești: „număr de instruiți realizate-1, Număr de factori decizionali instruiți-76 manageri.”; — La subiect, OLSDÎ Florești a menționat: „ne-am dori foarte mult ca de către Centrul Național Anticorupție să fie organizate activități de informare și instruire online pentru colaboratorii DGE managerii școlari și conducătorii instituțiilor de educație timpurie în ceea ce privește colaborarea comunitară și cu asociațiile (organizațiile) obștești ale părinților.”; — OLSDÎ Nisporeni: „despre colaborarea comunitară și cu asociațiile (organizațiile) obștești ale părinților s-a discutat în cadrul celor 2 activități desfășurate cu suportul ofițerilor CNA, cu implicarea colaboratorilor	referitor la descrierea măsurilor întreprinse.
---	---

<i>DITS, dar și a conducătorilor instituțiilor educaționale. Cea mai de amploare activitate a fost evenimentul "O zi anticorupție în raionul Nisporeni", realizată cu DITS, ofițerii CNA și voluntari."</i> — OLSDÎ Leova „au participat 500 de părinți, cadre didactice elevi și liceeni”.	
---	--

Prioritatea 1: Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ	
Acțiunea 1.10. Instruirea membrilor Consiliului național al elevilor în inițierea, participarea la elaborarea și promovarea deciziilor referitoare la viața școlii Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării Indicator de progres: Număr de instruirii realizate; Număr de elevi instruiți	
Progresul în implementarea acțiunii 1.10.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Realizarea indicatorilor de progres: Număr de instruirii realizate; Număr de elevi instruiți
Pe lângă Ministerul Educației, Culturii și Cercetării activează în calitate de structuri consultative două Consilii Naționale a Elevilor (în continuare CNE) – din învățământul general și din învățământul profesional tehnic. Componenta nominală a consiliilor este aprobată pentru perioada unui an de studii. Elevii ambelor consilii beneficiază de fiecare dată de instruire anticorupție, în baza cunoștințelor acumulate fiind monitorizate activitățile anticorupție din instituțiile în care învață. Pentru semestrul II al anului 2020, vizitele de studiu în cadrul CNA, similar altor vizite de informare, au fost amânate reieșind din situația pandemică din țară.	

Prioritatea 1: Excluderea fenomenului colectării plăților informale în instituțiile de învățământ	
Acțiunea 1.11. Asigurarea funcționalității eficiente a liniei anticorupție din cadrul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării Indicator de progres: Linie telefonică operațională	
Progresul în implementarea acțiunii 1.11.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Realizarea indicatorilor de progres: Linie telefonică operațională
Toate sesizările referitoare la pretinsele acte de corupție au fost transmise prin intermediul petițiilor, poștei electronice, audiențelor sau prin contactarea specialiștilor ministerului la telefoanele de serviciu. În mod similar raportărilor precedente, la apelurile primite la linia specializată a ministerului privind pretinse acte de corupție au fost acordate consultații, inclusiv s-a solicitat depunerea petițiilor în scris și, după caz, au fost formulate recomandări privind apelarea la linia națională anticorupție. Despre utilizarea mecanismului liniei telefonice specializate/telefon de încredere, a comunicat Universitatea Tehnică a Moldovei (0 7979-2929), Școala Profesională din or. Florești (0250-2-06-57), Școala Profesională din s. Ciumai r-nul Taraclia, Centrul de excelență în informatică și tehnologii informaționale din Chișinău, Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani, Școala Profesională nr.5 mun. Bălți.	

Acțiunea 2.1 Fortificarea capacităților Sistemului informațional de management în educație (SIME) prin extinderea acestuia și pentru învățământul preșcolar și cel profesional tehnic

Termenul de realizare: 2018-2019

Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Centrul Tehnologii Informaționale și Comunicaționale în Educație (CTICE) (responsabilitate concomitentă)

Indicator de progres: Sistemul Informațional de Management în Educație (SIME) extins

Progresul în implementarea acțiunii 2.1

Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:

Realizarea indicatorilor de progres:
Sistemul Informațional de Management în Educație (SIME) extins

Cu suportul Băncii Mondiale a fost elaborat Modulul Învățământ Profesional Tehnic în cadrul SIME. Modulul Învățământ Profesional Tehnic din cadrul SIME a fost pilotat în toate instituțiile de învățământ profesional tehnic din Republica Moldova. Modulul SIME destinat pentru instituțiile de educație timpurie a fost pilotat și pregătit pentru implementare la nivel național. Totodată, a fost elaborat un proiect de ordin și un plan de acțiuni cu privire la instruirea personalului din cadrul instituțiilor de educație timpurie și implementarea respectivului modul.

În ceea ce privește activitatea de formarea a 1485 de administratori naționali, raionali și ai instituțiilor de educație timpurie, aceasta a fost transferată pentru trimestrul I, anul 2021.

Prioritatea 2: Gestionarea eficientă și transparentă a banilor publici în instituțiile de învățământ

Acțiunea 2.2. Publicarea rapoartelor anuale ale instituțiilor de învățământ privind realizarea procedurilor de achiziții publice pe paginile web ale acestora

Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres

Instituția responsabilă: Instituțiile de învățământ

Indicator de progres: Rapoarte elaborate și publicate

Progresul în implementarea acțiunii 2.2.

Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:

Realizarea indicatorilor de progres:
Rapoarte elaborate și publicate

Despre publicarea rapoartelor pe paginile web au raportat OLSDÎ Bălți, Briceni, Cahul, Călărași, Criuleni, Drochia, Dubăsari, Fălești, Florești, Hîncești, Nisporeni, Orhei, Sîngerei, Șoldănești, Soroca, Basarabeasca, Ungheni, Glodeni, Căușeni, UTA Găgăuzia, Taraclia, Chișinău.

La caz, OLSDÎ Strășeni stipulează că: „*Instituțiile de învățământ nu dispun de pagina web. Publicarea rapoartelor se plasează pe pagina web a Consiliului raional*”

Despre utilizarea panoului informativ în vederea asigurării transparenței procedurii de achiziție publică au raportat: OLSDÎ Anenii Noi, Cimișlia, Dondușeni, Ocnița, Ștefan Vodă, Basarabeasca, Leova.

Concomitent, la subiect OLSDÎ Edineț a menționat: „*instituțiile de învățământ nu au organizat achiziții publice*”.

OLSDÎ Cantemir și Rezina au stipulat că nu au fost publicate rapoartele anuale de achiziții publice din lipsa paginilor web ale instituțiilor de învățământ.

-În această perioadă de raportare, despre publicarea rapoartelor privind realizarea procedurilor de achiziții pe pagina web au comunicat - 22 OLSDÎ.

-Despre plasarea informației cu privire la realizarea procedurii de achiziții publice, pe panoul informativ, la un loc vizibil, au menționat – 7 OLSDÎ.

-Cu referire la instituțiile de învățământ profesional tehnic au raportat despre publicarea pe pagina web a raportului privind procedurile de achiziții publice-14 colegii, iar în ceea ce privește plasarea informației la panoul informativ au raportat 3

OLSDÎ Orhei a precizat: „21 rapoarte elaborate la nivel de instituție și 4 rapoarte elaborate și publicate la nivel de organ local de specialitate. 14 instituții au publicat pe pagina web, celelalte nu dispun de pagină web, însă au fost plasate pe avizierul instituției.”. Totodată, OLS DÎ Șoldănești a relatat că „informațiile despre achiziții publice sunt postate pe pagina Facebook a instituțiilor. Nu toate instituțiile au pagina Web. Informațiile respective sunt plasate pe panouri informative și, eventual, discutate în cadrul ședințelor Consiliilor de Administrație și a adunărilor părintești”. La caz, s-a expus și OLS DÎ Telenești: „deoarece nu toate instituțiile dispun de o pagină web, rapoartele respective se publică pe pagina web a CR Telenești.”. OLSDÎ Ungheni printre altele a menționat: „recent instituțiile au primit 24 laptopuri donate de către MECC și repartizate de Grupul de lucru a Consiliului raional. Conform informațiilor toate bunurile sunt luate la evidență într-un registru special, actele de inventariere sunt plasate la loc vizibil, fiind asigurat accesul tuturor celor interesați, în unele instituții se prezintă informații în cadrul ședințelor operative și a Consiliului de Administrație”. În ceea ce privește instituțiile de învățământ profesional tehnic, au raportat despre publicarea pe pagina web a raportului privind procedurile de achiziții publice următoarele colegii: Colegiul de Ecologie din Chișinău, Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău, Colegiul Politehnic din Bălți, Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei, Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”, Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” din Soroca, Colegiul Național de Coregrafie din mun. Chișinău, Colegiul de Inginerie din Strășeni, Colegiul de Medicină or.Orhei, Colegiul de Medicină or. Cahul, I.P Colegiul Agroindustrial din Rîșcani, I.P Colegiul Agroindustrial din Ungheni, I.P Colegiul Tehnic Agricol din Soroca, Colegiul „Ion Creangă” din Bălți. Au informat despre faptul că nu au fost realizate proceduri de achiziții publice Colegiul Tehnologic din Chișinău, Colegiul de Construcții din Hîncești, I.P Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Raducan” din satul Grinăuți r-nul Ocnîța, Colegiul Cooperatist din Moldova, Colegiul de Studii Administrative și Fiscale. Totodată, Colegiul de Industrie Ușoară din Bălți a informat: „Bălți în perioada 2018-2020 nu a avut achiziții de valoare mare. Achizițiile de mică valoare au fost desfășurate conform Regulamentului cu privire la achiziții de valoare mică conform HG 665 din 27.05.2016 aprobat la consiliul administrativ. Darea de seamă privind realizarea achizițiilor publice de valoare mica pentru anul 2020 va fi expediat către Agenția Achiziții Publice până la data de	colegii. -Despre publicarea rapoartelor anuale ale instituțiilor de învățământ privind realizarea procedurilor de achiziții publice pe paginile web ale acestora au menționat 19 școli profesionale iar 2 școli profesionale au stipulat că informația privind realizarea procedurilor de achiziții publice este plasată pe panoul informativ. -10 centre de excelență au făcut referire la publicarea raportului privind procedura de achiziție publică pe pagina web. -la acțiunea respectivă au făcut referire 12 instituții de învățământ superior.
---	---

01.02.2021”. La fel și Colegiul de Medicină Veterinară și Economie Agrară relatează că, raportul de achiziții publice urmează a fi publicat pe pagina web până la 01.02.2021. Despre faptul că raportul de achiziție publică urmează a fi publicat pe pagina web a informat și Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani și Colegiul de Muzică și Pedagogie din Bălți,.

Colegiul „Iulia Hașdeu” din Cahul a raportat: „începând cu anul 2020, instituția realizează procedurile de achiziții publice prin Sistemul Automatizat „Registrul de Stat al achizițiilor publice” (SIA RSAP), care asigură transparența, eficiența și credibilitatea procesului de achiziții publice”.

Totodată, o serie de colegii au menționat despre plasarea rapoartelor privind procedurile de achiziții publice la panoul informativ, aici amintim: Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca, Colegiul de Medicină or. Ungheni și Colegiul de Medicină din or. Orhei (atât web cât și la panou infomativ).

Dintre cele 11 Centre de excelență care au prezentat raport, s-au referit la publicarea raportului privind procedura de achiziție publică pe pagina web următoarele: Centrul de excelență în energetică și electronică, Centrul de excelență în transporturi, Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”, Centrul de excelență în economie și finanțe, Centrul de excelență în educație artistică „Ștefan Neaga”, Centrul de excelență în industria ușoară, Centrul de excelență în informatică și tehnologii informaționale, Centrul de excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău, Centrul de excelență în construcții, Centrul de excelență în servicii și prelucrarea alimentelor.

La acest capitol, Centrul de excelență în transporturi a stipulat: „pe parcursul anului 2020 instituția de învățământ nu a demarat proceduri de achiziții publice, cu excepția încheierii contractelor de mică valoare (bunuri, servicii, lucrări) care vor fi raportate în Darea de seamă anuală care va fi publicat în Buletinul achizițiilor publice prin intermediul SIAMtender, până la termenul prevăzut de legislație – 31 ianuarie a.2021”.

Centrul de excelență în educație artistică „Ștefan Neaga” a informat: „referitor la achizițiile publice de mică valoare, realizate pe parcursul anului 2020, CEEA ”Ștefan Neaga” va publica darea de seamă în Buletinul achizițiilor publice prin intermediul SIA RSAP Mtender, în termenul legal stabilit de legislație – până la 01.02.2021”.

Centrul de Excelență în Securitatea Frontierei a

menționat la acest subiect că pagina web a instituției este în curs de realizare.

Despre publicarea rapoartelor anuale ale instituțiilor de învățământ privind realizarea procedurilor de achiziții publice pe paginile web ale acestora au menționat următoarele școli profesionale: Școala Profesională or. Cupcini, Școala Profesională or. Căușeni, Școala Profesională or. Telenеști, Școala Profesională nr.7 mun. Chișinău, Școala Profesională nr.9 mun. Chișinău, Școala Profesională comuna Bubuieci, Școala Profesională or. Cimișlia, Școala Profesională din s. Ciurmai r. Taraclia, Școala Profesională s. Corbu, Școala Profesională or. Drochia, Școala Profesională or. Orhei, Școala Profesională or. Rezina, Școala Profesională or. Rîșcani, Școala Profesională or. Soroca, Școala Profesională nr.3 mun. Bălți, Școala Profesională or. Briceni, Școala Profesională nr.2 mun. Chișinău, Școala Profesională or. Ștefan Vodă, Școala Profesională nr. 1 mun. Bălți.

Școala Profesională or. Ceadâr-Lunga și Școala Profesională com. Alexândreni au stipulat că informația privind realizarea procedurilor de achiziții publice este plasată pe panoul informativ.

Despre faptul că raportul privind procedurile de achiziții publice urmează a fi publicat au raportat: Școala Profesională or. Glodeni și Școala Profesională or. Hîncești și Școala profesională nr. 4 mun. Chișinău, Școala Profesională nr.6, mun. Chișinău.

În privința faptului că au avut loc doar proceduri de achiziții de valoare mică, care nu s-au publicat au relatat: Școala Profesională or. Nisporeni și Școala Profesională nr.1 din or. Cahul.

Totodată, Școala Profesională or. Vulcănești a stipulat că nu dispune de pagină web, motiv pentru care raporturile privind procedura de achiziție publică nu este publicat.

La acțiunea respectivă au făcut referire următoarele instituții de învățământ superior după cum urmează:

- **Universitatea de Stat din Moldova (USM)** – „raportul anual privind procedurile de achiziții publice realizate în anul 2020 a fost publicat pe pagina web USM (http://usm.md/?page_id=1224)”;
- **Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu”** din Cahul: „Pe site-ul Universității usch.md, există rubrica Achiziții Publice unde sunt plasate procedurile de achiziții publice și rapoartele anuale ale realizării acestora conform link-ului de mai jos: <https://www.usch.md/achizitii-publice/>”;
- **Universitatea Tehnică a Moldovei** – „publicarea rapoartelor anuale ale instituțiilor de învățământ

privind realizarea procedurilor de achiziții publice pe paginile web: Direcția Managementul Resurselor, care administrează procesul de achiziții publice la Universitatea Tehnică a Moldovei publică pe pagina web anunțurile de intenție și planurile anuale de achiziție (<https://utm.md/subdiviziuni-universitare/departamente-si-servicii/departament-gestionare-economie-si-finante/>”);

- **Academia de Studii Economice din Moldova (ASEM)** rapoartele anuale ale ASEM sunt plasate pe pagina web și pot fi accesate la adresa: <https://ase.md/rapoarte-de-activitate/>”;
- **Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu" (USMF)** - rapoartele anuale privind realizarea procedurilor de achiziții publice sunt plasate pe pagina web a instituției (<https://achizitii.usmf.md/ro/rapoarte-1>), conform prevederilor HG nr.667 din 27.05.2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea grupului de lucru pentru achiziții”;
- **Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” (UPSC)** - rapoartele anuale ale UPSC privind realizarea procedurilor de achiziții publice sunt plasate pe pagina web: <https://upsc.md/universitate/achizitii-publice/>”;
- **Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți (USARB)** conducerea USARB asigură un grad înalt de transparență instituțională, realizând toate operațiunile financiare prin intermediul sistemului bancar. Prin activitatea *Departamentului de management al calității* a avut loc auditul proceselor din cadrul mai multor subdiviziuni, cu luarea deciziilor respective. În USARB activează Comisia pentru achiziții, care împreună cu secția „Planificare economică” planifică, inițiază, monitorizează și raportează Senatului corectitudinea procedurilor de achiziții publice. Membrii Comisiei participă la seminarele de instruire privind documentația și procedurile de achiziții publice. Informația referitoare la achizițiile publice este plasată pe pagina web a Universității <https://usarb.md/achizitii-publice/>;
- **Academia „Ștefan cel Mare” a MAI** – informația generală cu referire la achizițiile publice realizate de Academia „Ștefan cel Mare” a MAI (planul achizițiilor publice planificate; raport privind realizarea procedurilor de achiziții publice; achiziții și contracte) sunt publicate pe pagina web a instituției <http://www.academy.police.md/407>”;
- **Universitatea de Stat din Tiraspol UST** - în cadrul Universității de Stat din Tiraspol raportul anual privind realizarea planului de achiziții, inclusiv realizarea

procedurilor de achiziții, se prezintă anual la ședința din luna decembrie a Senatului UST și în cadrul Adunării generale a colectivului universității de către prorectorul pentru activitatea de creație, promovarea imaginii și dezvoltarea patrimoniului material (proces verbal al Senatului UST nr.5 din 02.12.2018; proces verbal al Senatului UST nr.5 din 17.12.2019; proces verbal al Senatului UST nr.5 din 22.12.2020). De asemenea, se prezintă un raport anual la Agenția Achiziții Publice privind realizarea procedurilor de achiziții publice și contractele de mică valoare. Acest raport este publicat pe site-ul ust.md (Acte reglatorii/Achiziții publice https://ust.md/wp-content/uploads/2021/01/Raport-achizi%C8%9Bii-publique-2020.pdf); - Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport (USEFS) rapoartele anuale ale universității sunt publicate pe www.usefs.md; - Universitatea Agrară de Stat din Moldova (UASM) - rapoartele anuale ale Universității Agrare de Stat sunt plasate pe pagina web și pot fi accesate la adresa: https://www.uasm.md/images/stories/d/Raport_anual.pdf - Universitatea de Stat „Grigore Țamblac” din Taraclia- rapoartele anuale a Universității pentru anul 2020 urmează a fi publicate.	
--	--

Prioritatea 2: Gestionarea eficientă și transparentă a banilor publici în instituțiile de învățământ	
Acțiunea 2.3. Inventarierea și luarea la evidență contabilă de către directorii instituțiilor de învățământ a tuturor bunurilor donate de către asociațiile (organizațiile) obștești (ale părinților) înregistrate în modul stabilit la Agenția Servicii Publice/organele administrației publice locale, părinți, precum și din partea altor persoane juridice, cu plasarea actului de inventariere la loc vizibil la intrarea în instituțiile de învățământ. Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres Instituția responsabilă: Instituțiile de învățământ Indicator de progres: Inventariere efectuată	
Progresul în implementarea acțiunii 2.3.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Realizarea indicatorilor de progres:
Despre desfășurarea inventarierii și a evidenței contabile a tuturor bunurilor donate de către asociațiile obștești au raportat următoarele OLSDI: Anenii Noi, Bălți, Briceni, Cahul, Călărași, Cimișlia, Criuleni, Dondușeni, Drochia, Dubăsari, Edineț, Fălești, Cantemir, Florești, Hîncești, Ocnița, Orhei, Rezina, Rîșcani, Sîngerei, Șoldănești, Soroca, Ștefan Vodă, Telenești, Basarabeasca, Glodeni, Căușeni, UTA Găgăuzia, Ialoveni, Leova, Taraclia, Strășeni, Chișinău.	33 OLSDI au raportat că, în cadrul instituțiilor de învățământ din teritoriul administrat, inventarierea și luarea la evidență contabilă a fost efectuată.

Totodată, OLSDÎ Leova și Srășeni informează că bunurile donate au fost luate la evidență contabilă. Iar OLSDÎ Taraclia stipulează că nu în toate instituțiile de învățământ actului de inventariere este plasat la loc vizibil.

La caz, OLSDÎ Anenii Noi a menționat: „subiectul a fost discutat în cadrul ședințelor cu managerii. În instituții au fost instituite registre pentru inventarierea bunurilor donate”.

Cu privire la acțiunea respectivă enumerăm cele expuse de următoarele OLSDÎ:

- OLSDÎ Bălți a stipulat: „inventarierea bunurilor materiale din instituțiile de învățământ este efectuată de către Contabilitatea Centralizată DITS (secția evidența resurselor materiale) anual, sau la necesitate (în cazul schimbării persoanei responsabile material). Rapoartele sunt afișate pe panourile informative ale instituțiilor”;
- OLSDÎ Briceni: „în instituțiile de învățământ general din raionul Briceni toate bunurile donate de către asociațiile/organizațiile obștești sunt trecute printr-un registru de evidență a bunurilor donate și cadourilor și sunt luate la evidență contabilă de către contabilitatea centralizată a DÎTS, în cazul grădinițelor – la evidența contabilă a primăriilor. Administrația instituțiilor aduce la cunoștință comunității educaționale despre bunul donat/cadou prin plasarea actului de inventariere la loc vizibil sau act de donație (predare-primire)”;
- OLSDÎ Cahul: „bunurile materiale donate, parvenite de la părinte, ONG a IET sunt luate la evidență contabilă din APL. Inventarierea bunurilor materiale din instituțiile de învățământ general este efectuată de către Contabilitatea DGI Cahul și APL. Din instituțiile școlare anual, sau după necesitate (în cazul schimbării persoanei responsabile material). În conformitate cu Ordinul MECC 1074/2020 s-a efectuat inventarierea bunurilor materiale donate. Rapoartele au fost afișate pe panourile informative ale instituțiilor de învățământ general”;
- OLSDÎ Dondușeni: „bunurile donate de către asociațiile obștești de părinți sunt luate la evidență contabilă, consemnate într-un registru, însă plasarea actului de inventariere la intrarea în instituții nu se realizează”;
- OLSDÎ Drochia: „orice tip de donații făcute instituțiilor de învățământ sunt luate la evidența contabilă”;
- OLSDÎ Edineț: „conform rapoartelor instituțiilor de învățământ din subordine toate bunurile care au fost donate de către asociațiile obștești, ONG au fost luate la evidență contabilă”;
- OLSDÎ Cantemir: „a fost efectuată inventarierea bunurilor donate; Unele instituții au publicat pe paginile oficiale ale instituției pe Facebook”;
- OLSDÎ Soroca: „procedura de luare la evidență contabilă este realizată în toate cele 46 instituții din subordine. Inventarierea este realizată la finele anului calendaristic, cu publicarea informației pe panoul informativ al instituțiilor”;

— OLSÎ Nisporeni a raportat: „la repartizarea donațiilor parvenite de la MECC, UNICEF, DITS a întocmit actele de transmitere, documentele contabile solicitate pentru evidență. În prezent se perfectează documentația pentru transmiterea în comodat a unor bunuri: 60 laptopuri, 50 termometre, birotică. Totodată, menționăm că se solicit o promovare mai insistentă a experienței de plasare la loc vizibil a actului de inventariere din instituțiile de învățământ”; — OLSDÎ Ocnîța a menționat la acest subiect: „aspecte negative: unele instituții afișează pe panoul informațional rapoartele cu privire la donații și achiziții realizate cu suportul asociațiilor de părinți abia după recomandările din cadrul monitorizării”; — OLSDÎ Orhei: „inventariere efectuată în 22 instituții de învățământ cu 115 bunuri luate la evidență (imprimante, televizoare, calculatoare, laptopuri, table interactive), care au publicat pe pagina web a instituției de învățământ”. — OLSDÎ Rîșcani: „în instituțiile de educație timpurie și instituțiile preuniversitare anual se efectuează inventarierea și luarea la evidență contabilă a bunurilor materiale, inclusiv și celor donate de către organizațiile obștești. Cele mai multe donații au fost realizate de către UNICEF (dezinfectanți, săpun lichid, literatură de specialitate), în cadrul implementării proiectelor sociale (FISM, Guvernul României) și de către agenți economici din localitate. Rezultatele inventarierii se pune în discuție la ședința Consiliului de administrație al instituției. Toate bunurile materiale sunt înscrise în registrul de inventariere cu respectarea cerințelor actuale”; — OLSDÎ Ialoveni: „efectuarea anuală a inventarierii și luarea la evidență a tuturor bunurilor donate IET anual de către contabilitatea APL-ului. Plasarea actului de inventariere pe panoul informațional a IET”. — OLSDÎ Chișinău: „Inventarierea bunurilor materiale a fost realizată în perioada februarie- martie 2020. Informațiile au fost mediatizate prin intermediul site-urilor oficiale ale DGETS,DETS din sectoare și ale instituțiilor de învățământ”. OLSDÎ Telenești: „în cele 3 instituții, în care activează AP, bunurile donate se iau la evidență contabilă de către directorii instituțiilor (sub monitorizarea atentă a părinților), în restul instituțiilor (dacă intervin cazuri de donare a bunurilor), evidența contabilă este monitorizată de contabilitatea OLSDÎ”.	
---	--

Prioritatea 2: Gestionarea eficientă și transparentă a banilor publici în instituțiile de învățământ

Acțiunea 2.4. Informarea asociațiilor (organizațiilor) de părinți cu privire la bugetul aprobat (acordat) al instituției pentru anul de învățământ în gestiune, precum și cu privire la necesitățile suplimentare ale instituției, neacoperite de mijloacele bugetare acordate, prin afișarea informației la intrarea în instituții sau în alte locuri vizibile.

Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres.

Instituția responsabilă: Instituțiile de învățământ Indicator de progres: Informație transmisă asociațiilor părintești; Informație afișată pe panoul informativ din cadrul instituției de învățământ.	
Progresul în implementarea acțiunii 2.4.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Realizarea indicatorilor de progres:
Despre informarea asociațiilor (organizațiilor) de părinți cu privire la bugetul aprobat (acordat) al instituției pentru anul de învățământ în gestiune, precum și cu privire la necesitățile suplimentare ale instituției, neacoperite de mijloacele bugetare acordate, prin afișarea informației la intrarea în instituții sau în alte locuri vizibile au raportat OLSDÎ: Anenii Noi, Bălți, Briceni, Cahul, Călărași, Cimișlia, Criuleni, Dondușeni, Drochia, Dubăsari, Edineț, Fălești, Cantemir, Florești, Hîncești, Nisporeni, Ocnița, Orhei, Rezina, Rîșcani, Sîngerei, Șoldănești, Soroca, Ștefan Vodă, Telenеști, Basarabeasca, Ungheni, Glodeni, Căușeni, UTA Găgăuzia, Ialoveni, Leova, Taraclia, Chișinău. Exemplificăm cele relatate de următoarele OLSDÎ: — OLSDÎ Călărași: „la moment în raion sunt active 5 asociații. Cotizația de membru este 100 lei anual. Informația este transmisă tuturor membrilor de asociații părintești. Sunt panouri informative la loc vizibil, prin care părinții sunt informați despre activitatea financiară, de asemenea informarea se realizează în cadrul adunărilor pe clase și generale; informația este plasată pe pagina web a instituției de învățământ. Sunt desfășurate audieri publice (L.T. Sipoteni), sunt întocmite procese-verbale ale adunărilor părintești cu privire la acest subiect. Asociațiile părintești contribuie financiar la reparațiile curente, respectarea protocolului anti COVID, participarea în proiecte (L.T. „M. Sadoveanu” Călărași proiectul la IDIS Viitorul „Eficiența energetică în raionul Călărași)””; — OLSDÎ Dubăsari: „informațiile despre bugetul instituțiilor de învățământ și alte necesități ale instituțiilor sunt plasate pe panourile informaționale, la solicitare, acestea sunt prezentate la adunările de părinți”; — OLSDÎ Edineț: „bugetul instituțiilor, rapoartele anuale și semestriale ale bugetului executat sunt discutate la Consiliul Administrativ al instituțiilor și plasate pe Panoul informativ al instituțiilor de învățământ din raion și pagina web a Direcției Educație”; — OLSDÎ Fălești: „informație transmisă asociațiilor părintești -16 asociații de părinți funcționează (instituții de învățământ secundar general). Informație afișată pe panoul informativ din cadrul instituției de învățământ – 77”; — OLSDÎ Orhei: „32 instituții de învățământ au informat părinții cu privire la bugetul aprobat, 30 instituții de învățământ au afișat informația pe panoul informativ”;	Nu au fost înregistrate petiții privind refuzul instituției de a furniza asociațiilor de părinți informația solicitată.

— OLSDÎ Ștefan Vodă: „din cele 58 instituții de învățământ (30 grădinițe și 28 școli) în 22 sunt create asociații părintești. Informațiile vis-à-vis de buget sunt aduse la cunoștință la adunările părintești și a membrilor asociațiilor părintești”; — OLSDÎ Ungheni: „în raion sunt înregistrate 41 organizații (asociații) obștești ale părinților în instituțiile de învățământ școlare și preșcolare, dintre care 12 deja nu activează. AOP contribuie la implementarea diferitor proiecte investiționale și educaționale, la acoperirea cheltuielilor curente necesare instituției. În cadrul proiectului „Școala mea” se prezintă rapoarte detaliate referitor la realizarea bugetului și achizițiile făcute (...)”. — OLSDÎ Chișinău: „bugetele instituțiilor de învățământ și ale AOP, precum și rapoartele cu privire la valorificarea resurselor financiare au fost plasate pe aviziere și aduse la cunoștință părinților prin intermediul ședințelor convocate on-line. Informațiile cu privire la alocațiile financiare pentru sistemul educațional au fost plasate și pe site-ul Primăriei municipiului Chișinău, DGETS și DETS din sectoare. Rapoartele cu privire la executarea bugetului au fost prezinte MECC”. La caz, OLSDÎ Strășeni stipulează cu nu sunt asociații de părinți înregistrate.	
---	--

Prioritatea 2: Gestionarea eficientă și transparentă a banilor publici în instituțiile de învățământ	
Acțiunea 2.6. Plasarea informației despre comanda de stat pe paginile web ale universităților	
Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres	
Instituția responsabilă: Instituțiile de învățământ superior, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării	
Indicator de progres: Informație publicată pe pagina web a instituțiilor de învățământ superior	
Progresul în implementarea acțiunii 2.6.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Realizarea indicatorilor de progres: Informație publicată
Referitor la prezenta acțiune, au raportat următoarele instituții de învățământ superior: - Universitatea de Stat „Grigore Țamblac” din Taraclia- „informația despre comanda de stat este plasată pe paginile web”. - Universitatea de Stat din Moldova – „în fiecare an Comanda de stat este plasată pe pagina web a USM (http://admitere.usm.md/?page_id=41)”; - Universitatea Tehnică din Moldova – „Informația despre comanda de stat este recepționată în formă de ordin al MECC, care imediat se plasează pe pagina web a universității, compartimentul Admitere. Informația rămâne accesibilă pentru publicul larg până la depunerea raportului cu privire la rezultatele admiterii la MECC”; - Academia de Studii Economice din Moldova – „informația privind planul de înmatricularea în ASEM poate fi găsit la compartimentul Admiterea. Pentru anul universitar 2020-2021 poate fi accesat la: https://old.ase.md/student-asem/admitere/plan-inmatriculare.html”;	

- **Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”** - „informația privind comanda de stat este plasată anual pe site-ul instituției la etapa organizării procedurilor de admitere și înmatriculare la diverse forme de instruire (studii superioare, superioare integrate, masterat, doctorat și rezidențiat)”;
- **Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”** – „informația despre comanda de stat este plasată pe pagina web: <https://upsc.md/subdiviziuni/alte-subdiviziuni/directia-economico-financiara-si-gestionare/>”;
- **Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți**– „anual Senatul USARB aprobă bugetul instituției cu avizul favorabil al Consiliului pentru Dezvoltare Strategică Instituțională. Proiectul bugetului USARB inițial este elaborat și aprobat de Comisia Buget, Finanțe și Gestionarea resurselor în colaborare cu Secția Planificare economică și CDSI. USARB prezintă anual raportul privind executarea comenzii de stat. În timpul admiterii USARB publică pe pagina web informațiile privind numărul locurilor finanțate de la bugetul de stat, facilități, metodologia admiterii etc. (<https://usarb.md/admitere/>); Regulamentul de organizare și desfășurare a admiterii la studii superioare de licență; Regulamentul de organizare și desfășurare a admiterii la studii superioare de master (https://usarb.md/wp-content/uploads/2018/08/regulament_admitere_master_2016.pdf); Nomenclatorul taxelor de studii https://usarb.md/wp-content/uploads/2020/07/Taxe_studii_Ciclul_I_2020_2021_site_modificat-final.pdf”;
- **Academia „Ștefan cel Mare” a MAI** – „informația despre planurile (comanda de stat) este plasată pe pagina web: <http://www.academy.police.md/assets/files/pdf/hg-521-20.pdf>”;
- **Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport** – „informația despre comanda de stat este plasată pe pagina web: www.usefs.md”;
- **Universitatea Agrară de Stat din Moldova** – „informația despre comanda de stat este plasată pe pagina web: <https://www.uasm.md>”;
- **Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul** – „rubrica Comanda de stat la momentul actual se află în mentenanță”.

Prioritatea 2: Gestionarea eficientă și transparentă a banilor publici în instituțiile de învățământ	
Acțiunea 2.7. Publicarea rapoartelor financiare anuale ale universităților pe pagina lor web	
Termenul de realizare: Permanent, cu anuală a indicatorilor de progres	
Instituția responsabilă: Instituțiile de învățământ superior	
Indicator de progres: Informație publicată pe pagina web a instituțiilor de învățământ superior	
Progresul în implementarea acțiunii 2.7.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Realizarea indicatorilor de progres: Informație publicată
La acest subiect au făcut referire următoarele instituții de învățământ superior	
Universitatea de Stat din Moldova – „în fiecare an Comanda de stat este plasată pe pagina web a USM (http://admitere.usm.md/?page_id=41)”;	
Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul „rapoartele financiare anuale ale universității sunt plasate anual pe site-ul usch.md; putând fi accesate utilizând link-ul: https://www.usch.md/rapoarte-financiare/ ”;	
Universitatea Tehnică din Moldova – „Informația despre comanda de stat este recepționată în formă de ordin al MECC, care imediat se plasează pe pagina web a universității, compartimentul Admitere. Informația rămâne accesibilă pentru publicul larg până la depunerea raportului cu privire la rezultatele admiterii la MECC”;	

Academia de Studii Economice din Moldova – „informația privind planul de înmatricularea în ASEM poate fi găsit la compartimentul Admiterea. Pentru anul universitar 2020-2021 poate fi accesat la: <https://old.ase.md/student-asem/admitere/plan-inmatriculare.html>”;

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” – „informația privind comanda de stat este plasată anual pe site-ul instituției la etapa organizării procedurilor de admitere și înmatriculare la diverse forme de instruire (studii superioare, superioare integrate, masterat, doctorat și rezidențiat)”;

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” – „informația despre comanda de stat este plasată pe pagina web: <https://upsc.md/subdiviziuni/alte-subdiviziuni/directia-economico-financiara-si-gestionare/>”;

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți – „anual Senatul USARB aprobă bugetul instituției cu avizul favorabil al Consiliului pentru Dezvoltare Strategică Instituțională. Proiectul bugetului USARB inițial este elaborat și aprobat de Comisia Buget, Finanțe și Gestionarea resurselor în colaborare cu Secția Planificare economică și CDSI. USARB prezintă anual raportul privind executarea comenzii de stat. În timpul admiterii USARB publică pe pagina web informațiile privind numărul locurilor finanțate de la bugetul de stat, facilități, metodologia admiterii etc. (<https://usarb.md/admitere/>); Regulamentul de organizare și desfășurare a admiterii la studii superioare de licență; Regulamentul de organizare și desfășurare a admiterii la studii superioare de master (https://usarb.md/wp-content/uploads/2018/08/regulament_admitere_master_2016.pdf) Nomenclatorul taxelor de studii https://usarb.md/wp-content/uploads/2020/07/Taxe_studii_Ciclul_I_2020_2021_site_modificat-final.pdf”;

Academia „Ștefan cel Mare” a MAI – „informația despre planurile (comanda de stat) este plasată pe pagina web: <http://www.academy.police.md/assets/files/pdf/hq-521-20.pdf>”

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport – „informația despre comanda de stat este plasată pe pagina web: www.usefs.md”

Universitatea Agrară de Stat din Moldova – „informația despre comanda de stat este plasată pe pagina web: <https://www.uasm.md>”

Universitatea de Stat „Grigore Țamblac” din Taraclia – „pentru perioada 2020 rapoartele urmează a fi publicate pe pagina web”.

Prioritatea 3: Reducerea incidenței fraudei academice în instituțiile de învățământ	
Acțiunea 3.1. Dezvoltarea curricula universitară pentru specializările relevante (drept, ordine publică, securitate) cu module ce prevăd studierea standardelor naționale de integritate și anticorupție	
Termenul de realizare: 2020	
Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Instituțiile de învățământ superior (în cadrul cărora sunt specialități de drept, ordine publică și securitate)	
Indicator de progres: Număr de cazuri de fraudă denunțate; platforme elaborate/implementate	
Progresul în implementarea acțiunii 3.1.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Realizarea indicatorilor de progres: Număr de cazuri de fraudă denunțate; platforme elaborate/implementate
La prezenta acțiune au făcut referire: Universitatea de Stat din Moldova – În conformitate cu prevederile Legii contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017, art.33 (5), Contabilitatea USM, anual, după prezentarea informației la Biroul Național de Statistică, publică situațiile financiare pe pagina web a universității (http://usm.md/?page_id=1220).	

În scopul asigurării calității procesului educațional și respectarea prevederilor normative, au fost emise următoarele acte instituționale:

1. Dispoziția privind organizarea sesiunii de iarnă, nr.144 din 10.12.2019,
2. Dispoziția privind organizarea sesiunii de vară, nr.49 din 12.15.2020,
3. Dispoziția privind organizarea sesiunii de iarnă, nr.205 din 07.12.2020, care reglementează mai multe aspecte, inclusiv:
 - Obligatorietatea trecerii notelor în registrele academice pe parcursul semestrului de studii;
 - Implicarea decanilor în monitorizarea evaluării curente și finale corecte, prin semnarea situației

academice la fiecare disciplină din registrele academice;

Decizia Consiliului de administrație al USM din 10 decembrie 2019, conform căreia facultățile vor elabora propria formulă de calcul a mediei semestriale, ținând cont de specificul programelor de formare profesională, care va fi adusă la cunoștința studenților.

Pentru organizarea eficientă și transparentizarea examenului de licență / master, Universitatea de Stat din Moldova colaborează cu următoarele instituții de stat: Judecătoria Chișinău, Direcția Juridică a Parlamentului RM, Procuratura Generală, Curtea de Apel Chișinău, CNA, Curtea Supremă de Justiție, Ministerul Justiției, Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Concurenței, Asociația Contabililor și Auditorilor Profesioniști din RM, Direcția Statistică Monetară și Financiară a Băncii Naționale a RM. Reprezentanții acestor instituții sunt desemnați drept președinții comisiilor de licență și master la Facultatea de Drept, Științe Economice și specialitățile Sociologie și Asistență socială.

Conform Planurilor de lucru ale curatorilor de grup, pe parcursul anului de învățământ, la toate facultățile, în toate grupele academice s-au desfășurat ședințe cu dezbateri tematice anticorupție;

La nivel instituțional, studenții au posibilitatea să declare actele de abuz prin intermediul site-ului USM (www.usm.md), prin apelarea directă la prorectorii USM, prorectorul pentru activitatea didactică, Otilia Dandara, prof.univ., dr. hab. sau Cojocaru Violeta prof.univ., dr. hab.

Informația despre rezultatele academice ale studenților este accesibilă și transparentă prin afișarea acestora pe panourile informative ale decanatelor facultăților;

Secția Studii analizează borderourile examenelor și monitorizează desfășurarea sesiunilor în scopul prevenirii actelor de abuz.

Fiecare absolvent primește o anexă la Diploma de licență - Suplimentul la Diplomă, în care este fixat ratingul pentru promoția anului respectiv la fiecare specialitate;

La USM în fiecare sesiune se organizează acțiuni de prevenire a fenomenului de corupție. Astfel începând cu primăvara anului 2014 ASUSM, în colaborare cu Centrul Național Anticorupție, organizează semestrial, campania „EU – pentru educație prin integritate” prin care îi îndeamnă pe studenți și profesori să nu accepte corupția între pereții instituției. Și ca impactul să fie mai mare, voluntarii distribuie insigne cu textul „eu nu dau mită” și „eu nu iau mită” în primele zile de sesiune, înainte de examene.

Indicatori de progres: În perioada 2018-2020 au fost implementate și adaptate la standarde naționale de integritate și anticorupție următoarele curricula:

1. Predarea disciplinei „*Etica profesională*” la toate specialitățile din cadrul USM;
2. Suplimentar, au fost modificate/ajustate curricula la următoarele facultăți/specilități:

Facultatea Relații Internaționale și Științe Politice Administrative, Licență

Specialitatea: Științe Politice Administrative

Disciplina: Etica și deontologia funcției publice

Unități de conținut:

1. Integritatea instituțională a entităților publice
2. Declararea averii și a intereselor personale ca element al integrității profesionale

3. Regimul juridic al cadourilor declarate de către funcționarului public
4. Avertizorii de integritate
5. Codurile de etică a funcționarilor publici
6. Caracteristica deontologiei funcționarului public din sfera executivă
7. Comportamentul profesional și moral al persoanelor cu funcții de demnitate publică
8. Integritatea în administrația publică locală

Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Asistență Socială, Licență

- *Specialitatea:* Psihopedagogie / Educație Civică
- *Disciplina:* Teoria educației
- *Unități de conținut:* Educația morală
- *Disciplina:* Psihopedagogia comportamentului deviant
- *Unități de conținut:* Comportamente adictive

Facultatea de Drept

Ciclul I, Licență

1. Curs optional *Integritatea profesională și politica anticorupție* în colaborare cu Centrul Național Anticorupție și cu suportul Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare.

2. *Disciplina:* Drept penal

Unitate de conținut: Cercetarea faptelor prejudiciabile de corupție

Ciclul II, Master

- *Programul de master:* Drept penal, 90 credite
- *Disciplina:* Infrațiuni care aduc atingere activității de serviciu

Facultatea Științe Economice

Ciclul II, Master

- *Programul de master:* Gestiunea finanțelor și contabilitate în afaceri
- *Disciplina de studiu:* Guvernanță corporativă
- *Unități de conținut:*

8. Acțiunile colective împotriva corupției

- Combaterea corupției prin sancțiuni pentru conduită neconformă
- Stimulente pentru implementarea unor standarde de integritate
- Instrumente pentru motivarea unor comportamente anticorupție

Practici de transparență organizațională

- Practice anti-corupție
- Practici anti-mită
- Practici împotriva spălării de bani
- Practici corecte în achiziții publice
- Transparență în influențarea deciziilor publice.

Universitatea Tehnică din Moldova– Universitatea administrează în acest context programul de studii Drept, în cadrul căruia aspectele menționate sunt studiate în disciplina Drept penal II, amplasată în semestrul IV de studii. Menționăm că, acest program de studii are o orientare specifică de instruire: Drept patrimonial.

Academia de Studii Economice din Moldova – În ASEM a fost organizat cursul facultativ „Anticorupție și buna guvernare”, în parteneriat cu Expert Grup și Centrul Național Anticorupție în perioada 01.10.2019-15.05.2020 cu atribuirea a 5 ECTS suplimentar celor din planul de învățământ. Scopul acestui curs constă în creșterea nivelului de informare, conștientizare a studenților, jurnaliștilor și liderilor de opinie cu privire la riscurile corupției și măsurile de diminuare ale acestora în toate sectoarele economice. Acesta cuprinde opt module de predare care acoperă instrumentele publice, sectorul privat și instrumentele de responsabilizare a cetățenilor, predate de profesori ai ASEM,

practicieni, anchetatori și procurori ai Centrului Național Anticorupție și economiști ai Centrului Analitic Independent Expert-Grup.

Introducerea în curricula pentru disciplina Drept, inclusă în toate programele de studii a cel puțin, unei teme, ce prevede studierea standardelor naționale de integritate și anticorupție.

Includerea pentru studenții anului I (ciclul licență) în curriculum cursului „Arta comunicării și etica profesională” a unei teme privind Etica și integritatea academică care dezvoltă competențe privind: modul de redactare a lucrărilor științifice și citare, metode de cercetare, etică în cercetare, integritate universitară.

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți – La toate facultățile USARB în Planurile de învățământ este inclusă unitatea de curs: *Etica și deontologia profesională*; la specialitatea Drept: *Dreptul protecției intelectuale*; *Dreptul protecției intelectuale în UE*; la specialitatea Administrație publică: *Răspunderea juridică a funcționarului public*; la specialitatea Istorie și educație civică: *Norme și valori civice în societatea contemporană etc.*

La facultatea Științe Reale, Economice și ale Mediului, în planurile de învățământ este inclusă unitatea de curs „Elemente de drept privat”/„Elemente de drept public” care includ teme privind integritatea, prevenirea și combaterea fenomenelor de corupție. Prin decizia Senatului USARB, pentru studenții anului I și II, ciclul I, studii superioare de licență, toate specialitățile la „Ora tutorului” este inclusă tema privind prevenirea și combaterea corupției și standardele naționale de integritate.

Consolidarea integrității profesionale a cadrelor didactice a avut loc prin o serie de acțiuni: la inițiativa Facultății de Drept și Științe Sociale, deja al patrulea an, înainte de sesiuni, decanii celor patru facultăți USARB (Facultatea de Litere, Facultatea de Științe Reale, Economice și a Mediului, Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte, Facultatea de Drept și Științe Sociale) au emis dispoziții interne „Cu privire la asigurarea integrității profesionale și academice” prin care cadrele didactice au fost informate despre răspunderea penală a persoanelor care oferă sau iau mită.

În cadrul instituției se promovează semestrial evaluarea de către studenți a calității activităților didactice ale profesorilor. În ședința Senatului USARB din 20 martie 2019 a fost prezentat raportul *Despre evaluarea satisfacției în muncă a angajaților USARB* în baza rezultatelor sondajului de opinie la care au participat angajații instituției. Decizia Senatului a inclus și: sporirea gradului de transparență decizională și de informare a comunității universitare despre hotărârile adoptate de structurile administrative prin relansarea *Buletinului rectoratului* și (după caz) prin organizarea Adunărilor generale pe subdiviziuni, precum și realizarea unor întâlniri semestriale ale colectivelor din subdiviziuni cu administrația de vârf a Universității. La sfârșitul anului de studii s-a realizat sondajul *Calitatea procesului de formare profesională în viziunea absolvenților (nivel Licență și nivel Masterat)*. Chestionarul include un compartiment privind integritatea profesorilor și studenților. Datele obținute au fost prezentate în ședința Senatului USARB din 28 iunie 2019 și utilizate în procesul decizional orientat spre sporirea culturii evaluării academice.

Academia „Ștefan cel Mare” a MAI – În contextul reorganizării statelor de personal a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI pe parcursul anului de studii 2019-2020, Catedra „Activitate specială de investigații și securitate informațională” a facultății Drept, ordine publică și securitate civilă s-a redenumit în Catedra „Activitatea specială de investigații și anticorupție”. În acest context, instituția a semnat acord de colaborare cu Centrul Național Anticorupție (18 iunie 2020) unde vor fi organizate activități de instruire conform necesităților de dezvoltare profesională de interes comun. Reieșind din acestea s-a hotărât de a crea o specializare nouă în cadrul facultății la ciclul I „Combaterea corupției” începând cu anul de studii 2020-2021, în urma căruia Catedra „Activitate specială de investigații și anticorupție” a elaborat curricula universitară la specializarea dată.

Tot la ciclul I, Licență, la unitatea de curs „Drept penal, partea specială” sunt studiate „Infrațiunile contra bunei desfășurări a activității în sfera publică (capitolul XV)”, „Infrațiuni de

corupție în sectorul privat (capitolul XVI)”. La ciclul II, master, la programul „Drept penal” este studiată unitatea de curs „Calificarea și prevenirea infracțiunilor de corupție”.

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport – desfășurarea disciplinelor relevante în vederea combaterii corupției: *Politici anticorupționale la nivel național și UE, Corupția în sectorul privat, Drept penal. Partea specială.*

Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul- dezvoltarea curriculumului pentru specializările relevante, cu module ce prevăd studierea standardelor naționale de integritate și anticorupție: sunt prevăzute astfel de module în cadrul cursurilor: Drept Penal, Drept Procesual Penal și OOND de la specialitatea Drept.

Universitatea de Stat „Grigore Țamblac” din Taraclia a fost elaborat un curriculum pentru unitatea cursului „Fundamentele combaterii corupției” cu statutul „Disciplină de liberă alegere” (L) în cuantum de 60 de ore academice (2 credite de studiu) în următoarele specialități:

- 1) 0112.1 / 0114.8 Pedagogie preșcolară / Limba și literatura română (curs I - 4 semestru);
- 2) 0113.1 Pedagogia învățământului primar (II curs- 4 semestru);
- 3) 0114.11 Istorie (I curs - 2 semestru);
- 4) 0114.9 / 0114.10 Limba și literatura bulgară / Limba și literatura engleză (curs I - 2 semestru);
- 5) 0114.9 / 0114.8 Limba și literatura bulgară / Limba și literatura română (curs I - 2 semestru).

Prioritatea 3: Reducerea incidenței fraudei academice în instituțiile de învățământ

Acțiunea 3.2. Desfășurarea instruirilor/ campaniilor de informare a studenților cu privire la rigorile de etică aplicabile în mediul profesional tehnic și universitar

Termenul de reali zare: Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres

Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Centrul Național Anticorupție

Indicator de progres: Număr de instruiți/ campanii de informare realizate; Număr de studenți instruiți

Progresul în implementarea acțiunii 3.2.

Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:

Realizarea indicatorilor de progres:

Număr de instruiți/ campanii de informare realizate; Număr de studenți instruiți

Cu referire la desfășurarea instruirilor/ campaniilor de informare a studenților cu privire la rigorile de etică aplicabile în mediul universitar au raportat:

Universitatea de Stat din Moldova – Programe de formare pentru studenți și elevi în cadrul *Centrului de ghidare în carieră și relații cu piața muncii, USM:*

1. pentru studenți - (11 facultăți):

- **Informarea despre procesul de învățământ universitar** - specific, comportamentul universitar; oportunități de explorare a spațiului socioeconomic de lansare profesională;

- **Proiectarea carierei - cheia succesului profesional**, (valori profesionale, spirit civic, integrarea în câmpul muncii, marketing vocațional, personal branding, drepturile și obligațiile angajatului, comunicarea la locul de muncă, etc.)

2. pentru elevi:

- **Școala pentru carieră** - proiect online de ghidare în carieră a tinerilor (33 tineri din teritoriul țării);

- **Parteneriatul educațional** - peste 50 instituții preuniversitare din 17 raioane ale țării;

- **Parteneriatul social** în vederea stabilirii relațiilor de colaborare - 115 instituții din mediul socioeconomic și educațional.

Universitatea Tehnică din Moldova – Desfășurarea instruirilor/campaniilor de informare a studenților cu privire la rigorile de etică în mediul universitar: Conștienți de funcția socială și educațională importantă a instituției universitare, Universitatea Tehnică a Moldovei recunoaște principiile fundamentale și valorile etice împărtășite de către comunitatea academică internațională, care stau la baza întregii activități universitare, expunându-le pentru a asigura accesul întregii comunități academice în Codul de etică și deontologie profesională al Universității Tehnice a Moldovei <https://utm.md/wp-content/uploads/2020/07/Codul-de-etica-si-deontologie-profesionala-UTM-2019-Copy.pdf>, act care reprezintă un instrument de modelare a comunității universitare în spiritul unor principii general aprobate și recunoscute inclusiv de către universitățile europene, în sensul prevenirii încălcării normelor eticii universitare. Studenții sunt informați despre prevederile Codului menționat în cadrul ședințelor de grupe academice, organizate de către responsabilii de anul I și/sau șefii de programe.

Academia de Studii Economice din Moldova – Se realizează prin discuții tematice cu șefii de grupă în cadrul ședințelor organizate lunar de echipa managerială a facultății. Printre principalele subiecte discutate prioritate se acordă familiarizării studenților cu prevederile Codului de Etică universitară, esența principiilor de integritate academică, cum să evite sau să încerce să soluționeze conflictele de interes.

Anual are loc informarea cadrelor didactice și a studenților cu ordinul Rectorului cu privire la interzicerea colectării mijloacelor bănești în scopul organizării examenelor de absolvire, sesiunea 2020.

În perioada 1-10 septembrie 2020 curatorii (îndrumătorii) grupelor academice au organizat online ședințe cu grupele academice în scopul sensibilizării asupra fenomenului corupției și informării acestora privind prevederile Codului de etică universitară ASEM, inclusiv capitolul 19. *Prevenirea și combaterea corupției*, prezentând studenților informații despre actele de corupție: coruperea activă; coruperea pasivă; traficul de influență; luarea de mită; darea de mită. În cadrul ședințelor au fost expuse măsurile de prevenire și combatere a corupției.

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” – Pe parcursul anului 2020, în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu” au fost realizate următoarele activități:

- campania de integritate instituțională și de combatere a corupției cu genericul „Corupția contaminează, fii imun și acționează!”, scopul căreia este sensibilizarea comunității universitare privind problema corupției și încurajarea membrilor acesteia în demascarea eventualelor abateri;

- emiterea Ordinului rectorului nr. 19-A din 29.01.2020 cu privire la integritatea instituțională și combaterea corupției în Universitate, fiind încurajată sesizarea cazurilor de corupție, luare de mită, șantaj și alte forme de corupere (*Linia Universitară Anticorupție* 032205875; e-mail anticoruptie@usmf.md, boxa la intrarea în Blocul didactic central);

- plasarea pe site-ul și pe pagina de Facebook a instituției a mai multor lecții de integritate în format video, elaborate de Centrul Național Anticorupție;

- revizuirea Codului Moral al USMF „Nicolae Testemițanu” și actualizarea Comisiei de evidență și evaluare a cadourilor, cu informarea comunității universitare.

Universitatea Pedagogică se Stat „Ion Creangă” – instruirile/campaniile de informare a studenților cu privire la rigorile de etică aplicabile în mediul profesional tehnic și universitar sunt plasate pe : <https://upsc.md/saptamana-anticoruptie/> și <https://upsc.md/concursul-de-desen-grafic-talentul-nu-ia-mita-integritatea-in-imagini/>, <https://upsc.md/masa-rotunda-cu-tema-integritatea-in-cadrul-mai/>

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți – Pentru a evita actele de corupție în

sistemul educațional s-a insistat asupra rolului studenților în prevenirea și combaterea acestui fenomen, astfel minimalizându-se riscul provocărilor în cadrul instituției. Educarea comportamentului corect și onest al studenților s-a realizat prin multiple acțiuni:

-în realizarea acestui deziderat un rol important a revenit disciplinelor juridice și celor socio-umane, care conțin module/subiecte dedicate abordării sistemice a fenomenului dat: *Dreptul penal, Dreptul procesual penal, Criminologia, Sociologia devianței, Norme și valori morale în societatea contemporană etc.*

-instituția publică toată informația privind drepturile/responsabilitățile studenților pe pagina web <https://usarb.md/acte-normative-cu-aplicabilitate-interna/> și <https://media.usarb.md/2020/12/14/metodologia-de-evaluare-semestriala-in-universitatea-de-stat-alecu-russo-din-balti-pentru-semestrul-i-al-anului-de-studii-2020-2021/>; <https://media.usarb.md/2020/12/14/metodologia-de-organizare-si-desfasurare-online-a-evaluarii-tezelor-de-master-90-credite-ects-in-universitatea-de-stat-alecu-russo-din-balti-anul-de-studii-2020-2021/>

-Universitatea a organizat ore publice cu dezbateri la subiectul de prevenire și combatere a corupției în cadrul săptămânii anticorupție.

În fața studenților de la fiecare facultate au venit specialiști de la Procuratura Anticorupție Bălți, inclusiv, Procurorul șef, adjunctul procurorului șef al instituției respective, precum și juriști versați (dr., conf. univ.) în problematica anticorupție și antiplagiat: Gavajuc Serghei, dr., lect. univ., procuror, adjunct al procurorului șef, Procuratura Anticorupție; Dumbravan Marcel, procuror, Procuratura Anticorupție; Spataru Mariana, dr., conf. univ.; Ion Ciobanu, dr., conf. univ., șeful Catedrei Drept și Jacota-Dragan Olga, drd., asist. univ., șeful Catedrei de științe socioumane și asistență socială.

În data de 8 aprilie 2019 studenții de la diferite specialități au avut o întrevedere cu reprezentanții Oficiului Ombudsmanului Studențesc din cadrul Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți lansat cu suportul proiectului HRLAW – European Human Rights Law for Universities of Ukraine and Moldova no.573861-EPP-1-2016-1-EE-EPPKA2-CBHE-JP (2016-3090) din cadrul programului Erasmus+. Cătălin Lupașcu, student al FDȘS, Ombudsmanul studenților USARB, a menționat că misiunea OOS constă în realizarea unui complex de activități de promovare și garantare al respectării drepturilor omului în USARB, axate pe oferirea consultanței independente și imparțiale, precum și pe soluționarea petițiilor privind încălcarea drepturilor și libertăților membrilor comunității academice studențești al USARB, în conformitate cu cadrul normativ național și intern. OOS își desfășoară activitatea în conformitate cu Carta Universitară a Universității și cu alte acte normative în vigoare. (<https://media.usarb.md/2019/04/11/prezentarea-oos-la-facultatea-de-litere/>)

Universitatea a organizat o serie de activități în colaborare cu Inspectoratul de poliție din Bălți. În data de 8 aprilie 2019 studenții Facultății de Litere au aflat din prima sursă informații utile despre activitatea Inspectoratului de Poliție. Ei au discutat cu Ruslan Chicimaniuc, inspector superior, Biroul Siguranță Copii, Inspectoratul de Poliție al mun. Bălți și Diana Mutruc, Inspectoratul de Poliție al mun. Bălți despre specificul activității Inspectoratului de Poliție, modul de angajare în serviciul respectiv, provocările cu care se confruntă. Scopul evenimentului rezidă în înlăturarea barierelor dintre oamenii legii și membrii comunității, combaterea stereotipurilor, dezvoltarea încrederii și valorificarea colaborării cu poliția (<https://media.usarb.md/2019/04/11/studentii-facultatii-de-litere-a-usarb-s-au-intilnit-cu->

reprezentantii-inspectoratului-de-politie-al-mun-balti/)

În data de 21 martie studenții USARB au aflat din prima sursă mai multe informații despre activitatea Inspectoratului General de Poliție. Ei au discutat „la o cafea” cu șeful poliției din țară, Alexandru Pânzari. Scopul evenimentului rezidă în înlăturarea barierelor dintre oamenii legii și membrii comunității, combaterea stereotipurilor, dezvoltarea încrederii și valorificarea colaborării cu poliția. Campania „La o cafea cu un polițist” este implementată al treilea an consecutiv în Republica Moldova (<https://media.usarb.md/2019/03/22/studentii-usarb-au-savurat-aroma-de-cafea-cu-un-politist/>)

În perioada 21-28 iulie, la Vadul lui Vodă, 3 studenți USARB, voluntari anticorupție, au participat împreună cu alți studenți din R. Moldova și România la școala de vară „Tinerii împotriva corupției”. Ghidați de ofițeri anticorupție de la Chișinău și București, participanții s-au familiarizat cu mecanismele de prevenire și combatere a corupției și a practicilor ilegale. Ei au lucrat la elaborarea unor produse de comunicare prin care să promoveze integritatea în educație și să combată practicile care generează corupția în învățământ. În cadrul școlii anticorupție, au fost organizate mai multe sesiuni de informare în care tinerii au avut posibilitatea să discute cu experți, jurnaliști și activiști civici. Totodată, participanții au fost instruiți cum să organizeze activități de informare în instituțiile în care învață. Evenimentul a fost organizat de Centrul Național Anticorupție și PNUD în cadrul proiectului „Lupta cu corupția prin consolidarea integrității în Republica Moldova”, implementat cu suportul financiar al Ministerului Afacerilor Externe al Norvegiei.

La 25 septembrie 2019 studenții, participanți la Școala de vară, ghidați de profesorii Ion Ciobanu și Vladimir Rusu de la Catedra de drept au organizat o discuție publică privind acțiunile ce pot preveni fenomenul corupției în societate și în mediul academic.

În cadrul orelor tutelului de două ori pe an (înainte de sesiune) se includ teme de discuție privind consecințele grave ale corupției. La aceste ore sunt invitați profesori de la Facultatea de Drept și Științe Sociale care aduc explicații din perspectiva juridică a problemei.

La 28 noiembrie 2019 în cadrul campaniei „O lecție de integritate de la Kapushon”, rapperul Kapushon, voluntarii anticorupție și angajații Centrului Național Anticorupție s-au întâlnit la Universitatea „Alecu Russo” din Bălți cu studenții de la cele patru facultăți. Activitatea a început cu vizionarea videoclipului „Dacă ai dat, dacă ai luat”, după care a urmat un recital de piese ale interpretului. Ulterior, studenții și profesorii au discutat cu angajații CNA și voluntarii anticorupție. Campania a fost organizată de Centrul Național Anticorupție și PNUD, în cadrul proiectului „Lupta cu corupția prin consolidarea integrității în Republica Moldova”, implementat cu sprijinul Ministerului Afacerilor Externe al Norvegiei.

Promovarea spiritului integrității în nordul Republicii Moldova s-a realizat prin organizarea unor ore publice privind integritatea în mediul educațional în mai multe licee din municipiul Bălți, raionul Râșcani, raionul Sângerei. Orele au fost promovate de către profesorii USARB ai Facultății de Drept și Științe Sociale: Ion Ciobanu, dr., conf. univ.; Ion Dănoi, dr., conf. univ.; Vladimir Rusu, dr., conf. univ.

La 9 decembrie 2019 de ziua internațională anticorupție, președinta ADOLex XXI, Diana Grosu a moderat un atelier anticorupție alături de dna profesoară Veronica Levința. Tinerii au primit explicații teoretice și exemple concrete cu referire la fenomenul corupției și consecințele corupției pentru țara noastră. La eveniment au participat studenții USARB de la Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte.

La 11 decembrie 2019 Promo-Lex, Asociația pentru Drepturile omului Lex 21 au organizat împreună cu profesorii USARB de la Catedra de drept, masa rotundă: „Impactul corupției asupra activității poliției” în cadrul proiectului „Monitorizarea civică a reformei poliției în municipiul Bălți”.

Un grup de tineri din nordul Republicii Moldova au participat la o instruire anticorupție desfășurată de Asociația Obștească „Asociația pentru Drepturile Omului Lex XXI” pe data de 9 octombrie 2019. Trainingul a fost dedicat studenților Universității și a fost moderat de către conf. univ., dr., Ion Ciobanu, Șeful Catedrei de Drept al USARB. Participanților li s-a prezentat ce este corupția, care sunt efectele și consecințele negative ale corupției, organele competente de a preveni și combate corupția, dar și cât de important este abordarea comportamentului etic în toate sferile de interacțiune umană. Activitatea dată a avut loc în cadrul proiectului „Să acționăm împotriva corupției prin transparență și bună guvernare” finanțat de Ambasada SUA din Moldova.

Academia „Ștefan cel Mare” a MAI – Instituția la 26.11.2019 a găzduit reprezentanții Centrului Național Anticorupție al RM (CNA) cu susținerea programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Moldova (PNUD) și Guvernul Norvegiei, care au lansat Campania Națională de informare și sensibilizare publică: „Integritatea este libertatea”, inspirată de prevederile Legii integrității nr. 82 din 25.05.2017 și noua Strategie Națională de Integritate și Anticorupție pentru anii 2017-2020, în persoana dlui Ion Pruteanu, Șef al Direcției Educației Anticorupție a CNA.

Scopul noii Strategii este integritate în loc de corupție, implementată prin desfășurarea instruirilor/campaniilor de informare a studenților cu privire la rigorile de etică.

În cadrul sesiunii de informare, studenții Academiei au luat cunoștințe de efectele nocive ale corupției și urmările ei, au primit un set de idei tematice ce vor contribui la dezvoltarea unei generații cu aptitudini pozitive care vor favoriza onestitatea, corectitudinea, comportamentul și etica, având ca prioritate – Omul, indiferent de situație.

Un moment important pentru studenții instituției a fost lansarea și prezentarea videoclipului realizat de interpretul Kapushon, cu referire la combaterea și prevenirea corupției în RM. Atât videoclipul de bază, cât și piesele lansate studenților au avut ca scop valorificarea rolului esențial al procesului educațional în promovarea corectitudinii și educației tinerii generații în spiritul integrității și respectului față de lege.

La data de 12 decembrie 2019 în incinta clubului sportiv central „Dinamo” în sala mare de jocuri sportive s-a desfășurat meciul de volei în cadrul campaniei de prevenire a corupției „MAI pentru integritate” organizat cu prilejul Zilei Internaționale Anticorupție. Meciul s-a impus în trei seturi între echipa Serviciul protecție internă și anticorupție și a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI. Concurenții au demonstrat o temeinică pregătire, spirit de anticipare, inteligență și tact. Titlul acordat echipei Academiei a fost Locul I.

Ca urmare, la 10 decembrie 2020, autorii celor mai originale și ingenioase spoturi cu mesaje promoționale ale integrității au fost menționați în semn de înaltă apreciere. Totodată, patru angajați ai Academiei au primit diplome de către conducere SPIA în semn de corectitudine, profesionalism și toleranță zero față de fenomenul corupției în activitățile desfășurate. Academia a aprobat recent un nou Cod de etică și deontologie profesională instituțională. Conținutul respectivului Cod a fost adus la cunoștința mediului academic.

Universalitatea de Stat de Educație Fizică și Sport – au fost implementate mecanismele de prevenire a plagiatului în cadrul Universității

Universitatea Agrară de Stat din Moldova – regulamentele/dispozițiile privind respectarea

eticii universitare în rândul studenților, al cadrelor didactice și al administrației; intoleranței față de acțiuni de fraudă academică (plagiat, copiat, mituire); evaluarea echitabilă, bazată exclusiv pe bază de merite ale studenților sunt plasate pe pagina web: <http://www.uasm.md>.

Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Cahul - anual se desfășoară instruiți și campanii de informare a studenților cu privire la rigorile de etică în data de 9 decembrie, când este marcată Ziua Internațională Anticorupție, ce are ca obiectiv promovarea principiilor etice, integrității instituționale, transparenței și responsabilității când se organizează prelegeri publice privind integritatea instituțională.

Universitatea de Stat „Grigore Țamblac” din Taraclia - unitatea cursului „etică pedagogică” cu statut de curs obligatoriu (O) este introdusă în programa cu direcție socio-umanitară (G) în:

A) în valoare de 60 de ore academice:

1) 0114.11 Istorie (G.06O.049 - III curs - 6 semestru);

2) 0114.9 / 0114.8 Limba și literatura bulgară / Limba și literatura română (G.05O.053 - anul III - semestrul 5);

3) 0114.9 / 0114.10 Limba și literatura bulgară / Limba și literatura engleză (G.05.O.36 - III curs - 5 semestru);

4) 0112.1 / 0114.8 Pedagogie preșcolară / Literatură de limba română (G. 08.O.069 - anul IV - semestrul 8);

5) 0114.12 Muzică (G.04.O.028) - III curs - 4 semestru.

B) în valoare de 90 de ore academice (3 credite de studiu):

1) 0113.1 Pedagogia învățământului primar (G. 05.O.032 - III curs - 5 semestru).

- **Proiectul comun al CNA și PNUD Moldova „O lecție de integritate de la Kapushon”.** O campanie de informare și sensibilizare a tinerilor susținută de colaboratorii CNA și cântărețul alias Kapushon. Activitățile s-au desfășurat la Leova și Hâncești, la care au participat **760 elevi**, precum și **90 cadre didactice**;

- **Proiectul QUIZ „Pro Integritate”** organizat de CNA. Un proiect educațional interactiv sub formă de Quiz. Obiectivul Quiz-ului Pro-Integritate a constat în consolidarea culturii de integritate în rândul elevilor, liceenilor, studenților prin prisma asimilării interactive a informațiilor privind premisele și efectele fenomenului corupției. Concursul a derulat în patru ediții și au participat **242 elevi** și au avut loc la nivel local, cu susținerea direcțiilor raionale de învățământ și a PNUD Moldova: Soroca, Cahul, Bălți și Hâncești;

- **Proiectul „Dicționarul anticorupție”** a constat în definirea termenilor din domeniul integrității și filmarea **10 spoturi video** cu suportul voluntarilor anticorupție CNA și PNUD Moldova și care sunt plasate în spațiul virtual și mediatizate pe rețele de socializare. Proiectul a avut drept scop sensibilizarea și educarea tinerilor în spiritul integrității;

- **Proiectul Jocul anticorupție 4 Integrity** on line a fost elaborat cu susținerea CNA și PNUD Moldova. Proiectul dat are drept scop promovarea integrității și educarea tinerei generații în spiritul integrității și respectului față de lege. Jocul se află în fază de definitivare;

- **Școala de vară anticorupție** a fost organizată online și au participat **100 de elevi** și **30 studenți**. Școala a avut drept obiectiv promovarea integrității în rândul tinerilor;

- **Proiectul Clubul Ideilor Anticorupție** susținut de PNUD Moldova a avut drept scop atragerea tinerilor și informarea acestora pe aspecte de corupție și integritate, inclusiv instruirea acestora pentru crearea spoturilor video de sensibilizare și consolidarea culturii de integritate în mediul online. La proiectul dat au fost implicați **70 de tineri**. Materiale video elaborate în cadrul proiectului sunt difuzate în mediul online;

- **Proiectul Teatrului social în comun cu voluntarii anticorupție ai CNA.** Proiectul dat este susținut de PNUD Moldova și este destinat tinerilor în vederea consolidării culturii de integrității. În al doilea semestru 2020 era preconizată lansarea teatrului social în teritoriu, însă reieșind din situația epidemiologică din țară evenimentul a fost amânat;
- **În săptămâna anticorupție – 9 decembrie** cu suportul A.O. "American House", a fost desfășurată o instruire în regim on-line pentru **150 tineri**.
- **În săptămâna anticorupție – 9 decembrie** cu suportul AO Centrul de Inovare și Politici din Moldova a fost desfășurată o sesiune de informare pe componenta integrității pentru **30 tineri**.
- **Campanie de informare/sensibilizare cu voluntarii anticorupție ai CNA.** În vederea asigurării promovării, mediatizării și sensibilizării activităților de voluntariat în cadrul CNA sub egida promovării Integrității în rândul tinerilor a fost creată pagina de **Facebook a Voluntarilor anticorupție a CNA**. Astfel, produsele media plasate pe pagina dată, și anume comunicate/postări/postări video sunt **în număr 94 de postări și 77 564 vizualizări**, iar numărul de comentarii/distribuiți este de **8015**. De asemenea, pe pagina Facebook CNA au fost postate **77 comunicate cu 165 600 vizualizări**, precum și **22 postări video cu 37500 vizualizări**.

Prioritatea 3: Reducerea incidenței fraudei academice în instituțiile de învățământ

Acțiunea 3.3. Implementarea platformelor/softurilor antiplagiat în universități

Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres

Instituția responsabilă: Instituțiile de învățământ superior, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Consiliile de etică

Indicator de progres: Număr de cazuri de fraudă denunțate; platforme elaborate/ implementate.

Progresul în implementarea acțiunii 3.3.

Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:

Realizarea indicatorilor de progres:
Număr de cazuri de fraudă denunțate;
platforme elaborate/implementate

Universitatea de Stat din Moldova – Regulamentul antiplagiat al USM, aprobat la ședința Senatului din 31.03.2015, <http://usm.md/wp-content/uploads/regulamentul-antiplagiat-1.pdf>

În anul 2018, Centrul de plasament și susținere a inovațiilor studențești USM a depistat 168 teze licență/master care conțin mai puțin de 60% text original, anul 2019 – 136 teze, 2020 – 122 teze. Realizarea procedurii antiplagiat este asistată de *Autogovernarea Studenților Universității de Stat din Moldova (ASUSM)*.

Universitatea Tehnică din Moldova – Pentru a putea aplica procedura de verificare a lucrărilor la plagiat prin ordinul 274-r din 21.05.2018 s-a dispus crearea unei baze de date a proiectelor/tezelor de licență/master. În vara anului 2018 în repozitoriu au fost plasate primele lucrări. Odată cu aceasta Direcția Management Academic și Asigurarea Calității a fost elaborat *Regulamentul antiplagiat al Universității Tehnice a Moldovei*, aprobat la ședința Senatului UTM din 26.03.2019 <https://utm.md/wp-content/uploads/2019/09/Regulament-antiplagiat-UTM-2019-final.pdf>, la baza elaborării căruia au fost analizate practicile universităților naționale și internaționale, stabilind criteriile de constatare a plagiatului și gradul acceptat de similitudine. Pornind de la sesiunea de finalizare a studiilor din vara anului 2019 în UTM respectarea gradului de similitudine a proiectelor/tezelor de licență/master, impus de Regulamentul menționat, prezintă o condiție pentru a admite studentul la examenul de finalizare a studiilor.

Academia de Studii Economice din Moldova – Instituția deține și aplică softul antiplagiat pentru verificarea tezelor de licență/master privind gradul de originalitate și admiterea spre susținere a acestora.

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” – În scopul asigurării integrității academice, USMF „Nicolae Testemițanu” utilizează platforma licențiată www.panel.sistemantiplagiat.ro recunoscută și de către ANACEC. Acest fapt este stipulat în Regulamentul cu privire la prevenirea plagiatului academic în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”. Regulamentul este elaborat pentru asigurarea protecției proprietății intelectuale, respectarea dreptului de autor, protejarea lucrărilor științifice, a rezultatelor cercetării științifice și inovării. În anul 2020, au fost evaluate 47 de lucrări științifice, dintre care la 4 teze au fost identificate elemente de plagiat. Autorilor li s-au oferit recomandări, iar lucrările au fost evaluate repetat. De asemenea, din cele 47 de lucrări științifice, 3 sunt teze de doctor habilitat în științe medicale, 33 – teze de doctor în științe medicale, iar 11 au fost solicitări de evaluare a tezelor de doctor de la alte instituții cu profil tehnic, pedagogic etc.

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” – instituția deține un soft care prevede detectarea plagiatului în cadrul lucrărilor de cercetare și a lucrărilor de finalizare a studiilor. Acest soft este realizat într-un mediu de programare ce rulează pe orice dispozitiv desktop, implementat de către Secția Tehnologii Informaționale din cadrul Universității. Până la realizarea softului, UPS a atestat diferite softuri de detectare antiplagiat oferite de către unele companii IT pe Internet, inclusiv a beneficiat de testarea gratuită a softului Antiplagiat.ro care este utilizat pe larg în cadrul instituțiilor de învățământ, cu o limită de caractere și pagini. Din aceste considerente, ca urmare a necesităților unui volum mai mare de documente necesare pentru verificarea lucrărilor de finalizare a studiilor, a fost realizat softul antiplagiat UPSC.

La momentul actual sunt perfectate toate actele pentru a fi prezentate Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală pentru obținerea certificatului care să confirme apartenența softului universității. La baza realizării acestui soft sunt prevederile privind procesul de studii, regulamente și ghiduri care specifică modul de elaborare a tezelor de licență, master și doctorat prin care se stipulează necesitate verificării conținutului în scopul prevenirii cazurilor de plagiat.

Universitatea de Stat „Alec Russo” din Bălți – Prin ordinul Rectorului au fost constituite două Comisii de lucru în vederea elaborării Regulamentului anti plagiat în USARB și actualizării Codului de etică USARB. Proiectele respectivelor documente au fost prezentate în Comisia Juridică, Cenzori și Audit Intern a Senatului. În ședința Senatului din 02.12.2020, proces-verbal nr. 9 a fost aprobat Regulamentul cu privire la prevenirea plagiatului în cadrul USARB https://usarb.md/wp-content/uploads/2020/12/Regulament_prevenirea-plagiatului-in-USARB.pdf

Biblioteca științifică a organizat mai multe activități privind prevenirea furtului intelectual. La seminarul cu genericul *Fenomenul plagiatului și a furtului intelectual în activitatea studentescă* au participat studenți de la toate facultățile. În adat de 19 iunie în cadrul trainingului *Educație Mediatică*, bibliotecarii universitari bălțeni au fost antrenați în discuții privind adicțiile comportamentale, inteligenta digitală, cine sunt trolii <http://libruniv.usarb.md/index.php/ro/noutati/34-evenimente/754-ed-mediatica-trolling>

S-au depus eforturi considerabile vizând diminuarea practicilor de copiere și plagiat. Cele patru facultăți ale Universității întreprind o serie de măsuri care au drept scop profilaxia/combateră plagiatului: Procesul de cercetare științifică a studenților este monitorizat de titularii cursurilor. Conducătorii de teze (de an, de licență, de master) verifică tezele la plagiat prin sisteme gratuite din internet (de ex.: Advvegoplaiatus, Google), cerând de la studenți eliminarea plagiatului, dacă acest este depistat. La fel, în USARB se mai utilizează și alte sisteme antiplagiat: www.detectorplagiat.ro versiunea 3.0, text. Ru, www.sistemantiplagiat.ro. Studenții își elaborează tezele de an, de licență și

de master în conformitate cu rigorile stipulate în Recomandările de realizare a tezelor de licență și de master în Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți din 04.12.2015. Conducătorii științifici monitorizează cercetarea înfăptuită de student pe parcursul anului de studii, iar susținerea prealabilă a tezelor este un instrument prin care comisiile create de catedrele de profil au posibilitate să sancționeze studenții care nu respectă aceste rigori și practici tehnice de plagiat. La prezentarea tezelor de licență și de master studenții sunt obligați să semneze „Declarația pe propria răspundere” prin care își asumă responsabilitatea de a nu utiliza elemente de plagiat. Consiliul metodic USARB a recomandat catedrelor de profil să includă în Curriculum la unitățile de curs *Bazele investigațiilor științifice* și *Etica profesională* teme privind utilizarea corectă a informației plasate în mediul public.

În 2020, în cadrul proiectului RESTART (nr.585353-EPP-1-2017-1-RO-EPPKA2-CBHE-JP, Reinforce entrepreneurial and digital skills of students and teachers to enhance the modernization of higher education in Moldova) USARB a semnat contractul de procurare a unui soft autorizat antiplagiat.

Prin toate aceste activități, subdiviziunile Universității încurajează angajați să respecte principiile etici profesionale, educând studenții în spiritul acurateței și corectitudinii academice, a respectării valorilor morale.

Una din principalele dificultăți în realizarea *Planului sectorial anticorupție în domeniul educației* este generată de acțiunile modeste ale instituțiilor statului în combaterea corupției în toate sectoarele.

Academia „Ștefan cel Mare” a MAI– În cadrul instituției este demarat procesul de colectare și stocare securizată pe suporturi optice (CD, DVD) a tezelor de licență și de masterat elaborate de către studenții instituției, în scopul creării bazei de date care, ulterior va fi folosită pentru verificare.

Universitatea de Stat din Tiraspol - În scopul prevenirii plagiatului academic, Universitatea de Stat din Tiraspol a încheiat un contract (începând cu anul 2018) cu agentul economic **Plagiat-Sistem Anti plagiat prin Internet SRL**, cu sediul social în mun. București, România (Contract nr. 43/18 din 17 decembrie 2018; Contract nr. 40 din 20 decembrie 2019; Contract nr. 48/20 din 03 decembrie 2020). De asemenea, a fost elaborat Regulamentul privind prevenirea plagiatului academic în cadrul Universității de Stat din Tiraspol, care a fost plasat pe site-ul ust.md (https://ust.md/wp-content/uploads/2019/07/Regulament_Antiplagiat.pdf).

Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport – au fost implementate mecanismele de prevenire a plagiatului în cadrul Universității

Universitatea de Stat „Bogdan Petriceicu Hașdeu” din Cahul - conform Deciziei Senatului Universității de Stat „B.P. Hașdeu” din Cahul, proces verbal nr. 7 din 23 aprilie 2015 a fost aprobat Regulamentul Anti-plagiat, care prevede ca toate tezele de master să fie supuse procedurii anti-plagiat.

Universitatea de Stat „Grigore Țamblac” din Taraclia- Programul AntiPlagiarism.Net de la etxt.ru este utilizat pentru a verifica textele pentru plagiat.

Prioritatea 3: Reducerea incidenței fraudei academice în instituțiile de învățământ

Acțiunea 3.4. Implementarea mecanismelor de prevenire a corupției în cadrul sesiunilor de teze semestriale și de examene în învățământul general

Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea semestrială a indicatorilor de progres

Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare (responsabilitate comună)

Indicator de progres: Mecanisme de prevenire a corupției implementate

Progresul în implementarea acțiunii 3.4.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Realizarea indicatorilor de progres: Mecanisme implementate
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare	Au fost elaborate și aprobate de către Parlamentul Republicii Moldova Legea nr. 71/2020 privind anularea examenelor naționale de absolvire a programelor de studii în învățământul general, sesiunea de examene 2020 și Legea nr. 123/2020 pentru modificarea articolului 1 din Legea nr. 71/2020 privind anularea examenelor naționale de absolvire a programelor de studii în învățământul general, sesiunea de examene 2020, conform prevederilor cărora s-a asigurat prevenire riscului de îmbolnăvire cu COVID-19 și eliberarea diplomelor de Bacalaureat și Certificatelor de studii gimnaziale, cu același statut juridic, în baza mediilor obținute de elevi pe parcursul claselor a X-a – a XII-a și, respectiv, pe parcursul claselor a VII-a – a IX-a. Numărul total de absolvenți ai ciclului liceal în sesiunea 2020 a fost de 17305. În aceeași perioadă, cu suportul proiectului „Reforma Învățământului în Moldova (PRIM), a fost reactualizat și modernizat Sistemul Automat de Prelucrare a Datelor, utilizat în cadrul examenului național de Bacalaureat, ceea ce va facilita atât procesul de organizare și desfășurare a examenului național de Bacalaureat, cât și elaborarea de rapoarte și date statistice.

Prioritatea 3: Reducerea incidenței fraudei academice în instituțiile de învățământ	
Acțiunea 3.5. Implementarea mecanismelor de prevenire a corupției în cadrul olimpiadelor școlare Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare (responsabilitate comună) Indicator de progres: Mecanismele de prevenire a corupției în cadrul olimpiadelor școlare implementate	
Progresul în implementarea acțiunii 3.5.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Realizarea indicatorilor de progres: Mecanisme implementate
Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Agenția Națională pentru Curriculum și Evaluare	A fost îmbunătățită procedura de organizare și desfășurare a concursurilor și olimpiadelor prin elaborarea Regulamentului privind concursurile și olimpiadele școlare și aprobarea acestuia prin ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1222/2020 (publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2020, nr. 313-317, art. 1237). Regulamentul descrie structurat și deplin procesul de organizarea și desfășurarea concursurilor și olimpiadelor școlare, toate structurile implicate în procesul de organizare, atribuțiile acestora, etapele de desfășurare a concursurilor și olimpiadelor, disciplinele de concurs și evaluarea acestora, procedurile de formulare și examinare a contestațiilor, premiarea învingătorilor, procedurile de selectare și pregătire a loturilor olimpice naționale. Noul regulament a fost supus în prealabil expertizei anticorupție. În anul 2020, au fost organizate și desfășurate 5 concursuri și olimpiade republicane. În contextul instituirii stării de urgență în republică și în scopul asigurării securității protecției vieții și sănătății copiilor/elevilor, urmare a

	evoluției situației epidemiologice și în contextul prevenirii riscului de îmbolnăvire cu COVID-19, conform circularei Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 03/1-09/1663 din 11.03.2020 și a ordinului Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 387 din 27.03.2020 a fost suspendat procesul de organizare și desfășurarea a olimpiadelor republicane începând cu 11.03.2020.
--	--

Prioritatea 3: Reducerea incidenței fraudei academice în instituțiile de învățământ	
Acțiunea 3.6. Transparentizarea examenului de calificare în învățământul profesional tehnic prin metoda sistemului unificat de evaluare finală a competențelor profesionale ale absolvenților și dezvoltarea parteneriatelor dintre comitetele sectoriale de profil, instituția de învățământ și agentul economic Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării Indicator de progres: Mecanisme implementate la toate meseriile și instituțiile de învățământ profesional tehnic secundar	
Progresul în implementarea acțiunii 3.6.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Realizarea indicatorilor de progres: Mecanisme implementate
La acest subiect au raportat următoarele colegii: Colegiul de Ecologie din Chișinău, Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău, Colegiul de Construcții din Hîncești, Colegiul „Iulia Hajdeu” din Cahul, Colegiul de Muzică și Pedagogie din Bălți, Colegiul Național de Coregrafie, mun. Chișinău, Colegiul de Inginerie din Strășeni, Colegiul de Medicină or. Ungheni, Colegiul de Medicină or. Cahul, Colegiul de Medicină Veterinară și Economie Agrară din Brătușeni, IP Colegiul Agroindustrial din Rîșcani, IP Colegiul Tehnic Agricol din Soroca, IP Colegiul Agroindustrial din Ungheni, Colegiul Pedagogic „Ion Creangă” din Bălți, Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” din Soroca, Colegiul Tehnologic din Chișinău, Colegiul de Industrie Ușoară din Bălți, Colegiul Politehnic din Bălți, Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani. Colegiul de Studii Administrative și Fiscale a menționat <i>„Colegiul de Studii Administrative și Fiscale funcționează al treilea an de studii. În anul de studii 2021-2022 vom avea prima generație de absolvenți”</i>. La acest subiect au raportat următoarele Centre de excelență: Centrul de excelență în energetică și electronică, Centrul de excelență în transporturi, Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”, Centrul de excelență în economie și finanțe, Centrul de excelență în educație artistică „Ștefan Neaga”, Centrul de excelență în industria ușoară, Centrul de excelență în	Pentru anul de studii 2019-2020 examenele de calificare au fost anulate prin Legea nr. 88/2020⁶. În contextul stării de urgență instituită în perioada martie – iunie 2020, a procesului educațional desfășurat în regim online și a evoluției ulterioare a COVID – 19, MECC a emis ordin nr. 585/26.06.2020 <i>Cu privire la anularea examenelor de calificare la finalizarea programelor de formare profesională tehnică, anul de studii 2019-2020.</i>

⁶ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=121898&lang=ro

informatică și tehnologii informaționale, Centrul de excelență în Securitatea Frontierei, Centrul de excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău, Centrul de excelență în construcții. Dintre școlile profesionale au făcut referire la subiectul menționat următoarele: Școala Profesională or. Cupcini, Școala Profesională or. Căușeni, Școala Profesională or. Telenеști, Școala Profesională nr.7 mun. Chișinău, Școala Profesională comuna Bubuיעi, Școala Profesională or. Cimișlia, Școala Profesională or. Florești, Școala Profesională or. Glodeni, Școala Profesională or. Nisporeni, Profesională nr.3 mun. Chișinău, Profesională or. Orhei, Școala Profesională or. Rîșcani, Școala Profesională or. Soroca, Școala Profesională or. Vulcănești, Școala Profesională nr.2 or. Cahul, Școala Profesională or. Briceni, Școala Profesională nr.2 mun. Chișinău, Școala Profesională nr.1 or. Cahul, Școala Profesională or. Ștefan Vodă, Școala Profesională nr. 1 mun. Bălți, Școala Profesională or. Hîncești, Școala Profesională com. Alexandreni, Școala Profesională nr.6, mun. Chișinău, Școala Profesională Cuhureștii de Sus.	
---	--

Prioritatea 4: Monitorizarea aplicării Codului de etică al cadrului didactic și pregătirea cadrelor didactice pentru promovarea educației de integritate și anticorupție	
Acțiunea 4.1. Monitorizarea aplicării Codului de etică a cadrului didactic	
Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres	
Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; OLSDÎ (responsabilitate concomitentă)	
Indicator de progres: Note informative, rapoarte elaborate și discutate; număr de cazuri de încălcări sesizate și sancționate	
Progresul în implementarea acțiunii 4.1.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Realizarea indicatorilor de progres: Note informative, rapoarte elaborate și discutate; număr de cazuri de încălcări sesizate și sancționate
Majoritatea OLSDÎ comunică despre monitorizarea aplicării Codului de etică a cadrului didactic. Astfel, despre realizarea prezentei acțiuni au raportat următoarele OLSDÎ: Anenii Noi, Bălți, Briceni, Cahul, Călărași, Cimișlia, Criuleni, Dondușeni, Drochia, Dubăsari, Edineț, Fălești, Cantemir, Florești, Hîncești, Nisporeni, Ocnîța, Orhei, Rezina, Rîșcani, Sîngerei, Soroca, Ștefan Vodă, Basarabeasca, Ungheni, Glodeni, Căușeni, UTA Găgăuzia, Ialoveni, Leova, Taraclia, Strășeni, Chișinău. La caz, exemplificăm cele relatate de către următoarele OLSDÎ: — OLSDÎ Bălți a raportat: „în cadrul Consiliilor de etică	33 OLSDÎ raportează acțiunea ca fiind realizată.

din cadrul instituțiilor de învățământ din subordine, pe parcursul semestrului II al anului 2020, au fost examinate 2 petiții în urma cărora au fost emise 2 ordine de avertizare”; — OLSDÎ Călărași: „Codul de etică a cadrului didactic este aplicat și funcționează în toate instituțiile de învățământ general din raion(24 instituții școlare, 1 școală primară –grădiniță, 32 instituții de educație timpurie)”; — OLSDÎ Ocnița: „în cadrul DÎ este desemnat un specialist responsabil de monitorizare și consiliere în domeniul aplicării Codului de etică a cadrului didactic”; — OLSDÎ Orhei: „96 note informative, rapoarte elaborate și discutate;2 cazuri de încălcări sesizate și sancționate”.	
---	--

Prioritatea 4: Monitorizarea aplicării Codului de etică al cadrului didactic și pregătirea cadrelor didactice pentru promovarea educației de integritate și anticorupție

Acțiunea 4.3. Instruirea cadrelor didactice cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic

Termenul de realizare: 2018-2020

Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării

Indicator de progres: Număr de instruirii realizate; număr de cadre didactice instruite

Progresul în implementarea acțiunii 4.3.

Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Realizarea indicatorilor de progres:
---	--------------------------------------

Au raportat la acest subiect următoarele OLSDÎ: Anenii Noi, Briceni, Călărași, Cimișlia, Criuleni, Dondușeni, Drochia, Dubăsari, Edineț, Fălești, Cantemir, Florești, Hîncești, Nisporeni, Ocnița, Orhei, Rezina, Rîșcani, Sîngerei, Șoldănești, Soroca, Ștefan Vodă, Telenești, Basarabeasca, Ungheni, Glodeni, Căușeni, UTA Găgăuzia, Ialoveni, Leova, Taraclia, Strășeni, Chișinău.

În context exemplificăm cele afirmate de:

- OLSÎ Briceni: „În cadrul raionului Briceni funcționează 69 de Consilii de etică în instituțiile preșcolare, generale, extrașcolare și DÎ. Pe parcursul anului 2020 nu sunt examinate de cazuri de încălcare a Codului de Etică a cadrului didactic”;
- OLSDÎ Călărași: „În toate fișele de post ale cadrelor didactice, didactice-auxiliare au fost incluse obligațiuni și responsabilități statuate în codul de etică, astfel ca fiecare angajat din instituție să țină cont de normele de conduită. Asigurarea respectării de către titularul fișei de post se dovedește prin luare de cunoștință, sub semnătură”;
- OLSDÎ Fălești: „ Număr de instruirii realizate-77 (în fiecare instituție de învățământ, anual). Număr de cadre didactice instruite -1198”;
- OLSDÎ Cantemir: „Nu au fost organizate instruirii”;
- OLSDÎ Florești a menționat despre: „Promovarea ședințelor de informare au privire la rigorile codului de etică”;
- OLSDÎ Orhei: „96 de instruirii realizate; 698 de cadre didactice instruite”;
- OLSDÎ Sîngerei: „toate cadrele manageriale și didactice din IET (307) și instituțiile școlare (759) au fost instruite cu privire la rigorile Codului de etică a cadrului didactic”;
- OLSDÎ Soroca: „Număr de instruirii realizate-1; număr de cadre didactice instruite-46”;
- OLSDÎ Ștefan Vodă „620 cadre didactice instruite”;

- OLSDÎ Basarabeasca: „DÎG Basarabeasca a desfășurat seminar raional cu directorii instituțiilor de învățământ general, adjuncți pentru educație și cadre didactice Tema „Principiile și normele de conduită morală și profesională a cadrului didactic”;
- OLSDÎ Ungheni: „Cadrele didactice au fost instruite anterior cu privire la rigorile Codului de etică (peste 1300 cadre)”.
- OLSDÎ Leova „din cele 25 de instituții educaționale funcționale sunt 22 Consilii de etică. În 3 școli primare unde activează doar câte 3 învățători, Consiliile de etică deși sunt constituite, în ședințe nu se întrunesc”;
- UTA Găgăuzia: a raportat că au fost instruite 356 cadre didactice și organizate 16 instruiți.

În ceea ce privește instituțiile de învățământ profesional tehnic au raportat despre instruirea cadrelor didactice cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic următoarele colegii: Colegiul de Ecologie din Chișinău, Colegiul de Industrie Ușoară din Bălți, Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău, Colegiul Politehnic din Bălți, Colegiul Tehnic Feroviar din Bălți, Colegiul de Construcții din Hîncești, Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani, Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei, Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca, Colegiul „Mihai Ciachir” din Comrat, Colegiul de Muzică și Pedagogie din Bălți, Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”, Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” din Soroca, Colegiul Național de Coregrafie din mun. Chișinău, Colegiul de Inginerie din Strășeni, Colegiul de Medicină or.Ungheni, Colegiul de Medicină or. Cahul, Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Raducan” din satul Grinăuți r-nul Ocnîța, Colegiul de Medicină Veterinară și Economie Agrară din Brătușeni, Colegiul Agroindustrial din Rîșcani, Colegiul Agroindustrial din Ungheni, Colegiul Tehnic Agricol din Soroca, Colegiul Tehnic Agricol din Svetlîi, Colegiul „Ion Creangă” din Bălți, Colegiul Cooperatist din Moldova, Colegiul de Studii Administrative și Fiscale.

La subiect, Colegiul Politehnic din Bălți a relatat despre două ședințe realizate în perioada 25.05.2020 și 11.12.2020 cu informarea a 64 cadre didactice. Totodată, în IP Colegiul Agroindustrial din Ungheni și IP Colegiul Tehnic Agricol din Svetlîi s-a raportat despre instruirea a 45 cadre didactice. În Colegiul de Studii Administrative și Fiscale au fost instruite în perioada 2019-2020-23 cadre didactice iar în perioada 2020-2021-34 cadre didactice).

La acțiunea în cauză au raportat 11 Centre de excelență și anume: Centrul de excelență în energetică și electronică, Centrul de excelență în transporturi, Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”, Centrul de excelență în economie și finanțe, Centrul de excelență în educație artistică „Ștefan Neaga”, Centrul de excelență în industria ușoară, Centrul de excelență în informatică și tehnologii informaționale (100% cadre didactice instruite), Centrul de Excelență în Securitatea Frontierei (21 de instruiți și 11 cadre didactice instruite), Centrul de excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău, Centrul de excelență în construcții, (31 de instruiți și 112 cadre didactice instruite), Centrul de excelență în servicii și prelucrarea alimentelor (100% cadre didactice instruite).

Despre instruirea cadrelor didactice cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic au raportat următoarele școli profesionale: Școala Profesională or. Cupcini, Școala Profesională or. Căușeni, Școala Profesională or. Telenești, Școala Profesională nr.7 mun. Chișinău, Școala Profesională comuna Bubuieci, Școala Profesională or. Ceadîr-Lunga, Școala Profesională or. Cimișlia, Școala Profesională s. Ciumai r-nul Taraclia, Școala Profesională s. Corbu, Școala Profesională or. Florești (278 elevi și părinți au fost informați), Școala Profesională or. Glodeni, Școala Profesională or. Nisporeni, Școala Profesională nr.3 mun. Chișinău, Școala Profesională or. Orhei, Școala Profesională or. Rezina, Școala Profesională or. Rîșcani, Școala Profesională or. Soroca (2 instruiți realizate și 25 cadre didactice informate), Școala Profesională or. Vulcănești, Școala profesională nr.2 or. Cahul, Școala Profesională nr.2 mun. Chișinău, Școala Profesională nr. 1 or. Cahul, Școala Profesională or. Ștefan Vodă, Școala Profesională nr. 1 mun. Bălți. Școala

Profesională or. Hîncești, Școala Profesională com. Alexandreni, Școala Profesională nr. 4 mun. Chișinău, Școala Profesională nr.6, mun. Chișinău, Școala Profesională Cuhureștii de Sus.
La subiect, Școala Profesională or. Drochia a relatat despre informarea cadrelor didactice prin intermediul panoului informativ.

Prioritatea 4: Monitorizarea aplicării Codului de etică al cadrului didactic și pregătirea cadrelor didactice pentru promovarea educației de integritate și anticorupție

Acțiunea 4.4. Informarea elevilor și părinților cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic

Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres

Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; OLSDÎ (responsabilitate concomitentă)

Indicator de progres: Număr de elevi și de părinți informați

Progresul în implementarea acțiunii 4.4.

Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Realizarea indicatorilor de progres: Număr de elevi și de părinți informați
---	--

Informarea elevilor și părinților cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic a avut loc în următoarele OLSDÎ: Anenii Noi, Bălți, Briceni, Cahul, Călărași, Cimișlia, Criuleni, Dondușeni, Dubăsari, Edineț, Fălești, Cantemir, Florești, Hîncești, Nisporeni, Ocnița, Orhei, Rezina, Rîșcani, Sîngerei, Șoldănești, Soroca, Ștefan Vodă, Basarabeasca, Ungheni, Glodeni, Căușeni, UTA Găgăuzia, Ialoveni, Leova, Taraclia, Strășeni, Chișinău.

Astfel, OLSDÎ Călărași a stipulat: „*elevii din instituțiile de învățământ au libertatea de a a-și spune doleanțele sau nemulțumirile prin anonim în boxa de petiții a instituției*”. Totodată, OLSDÎ Fălești a raportat: „*număr de elevi și de părinți informați; - 7746 elevi, -7700 de părinți*”. OLSDÎ Cantemir a menționat că au fost instruiți „100% elevi și 87% părinți”.

La fel, OLSDÎ Orhei a relatat despre faptul că au fost informați cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic „7827 de elevi și 6452 de părinți informați”. În cadrul OLSDÎ Soroca „Număr de elevi informați -29 și de părinți informați-45”. În ceea ce privește OLSDÎ Ștefan Vodă se atestă: „3200 elevi și 2650 părinți informați (on-line)”.

La subiect, OLSDÎ Telenești raportează: „*există carențe în ce privește informarea părinților și elevilor cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic. OLSDÎ își propune să remedieze aceste neajunsuri astfel, încât să cunoască fiecare elev, părinte care este rolul acestui Consiliu, iar pentru aceasta, este planificată o chestionare a actorilor respectivi în luna martie 2021*”.

OLSDÎ Basarabeasca stipulează „*în timpul monitorizării s-a constatat că, nu în toate instituțiile elevii sunt informați despre funcționarea Consiliului de etică a cadrului didactic. În majoritatea cazurilor cunosc despre rigorile Codului de etică doar elevii incluși în diferite comisii instituționale sau în Consiliul elevilor de diferite nivele. Părinții sunt cunoscuți la adunările părintești generale și pe clase, precum și prin intermediul comitetelor părintești*”.

Totodată, OLSDÎ Ungheni face următoarea mențiune: „*în cadrul ședințelor desfășurate on-line au fost informați părinții cu privire la rigorile Codului de etică, procedura de depunere a petițiilor, cererilor, sesizărilor (46 instituții școlare, 59 instituții de educație timpurie, 4 instituții complementare). Elevii sunt informați cu privire la prevederile Codului de etică în cadrul orelor la Managementul clasei. În 3 instituții este planificată Campania pentru promovarea unui comportament de recunoaștere și respingere a corupției*”.

UTA Găgăuzia raportează că au fost instruiți la acest subiect 10409 de elevi și părinți.

OLSDÎ Strășeni menționează că au fost informați 412 de clase și 198 de grupe.

În ceea ce privește instituțiile de învățământ profesional tehnic au raportat despre informarea elevilor și părinților cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic următoarele colegii: Colegiul de Ecologie din Chișinău, Colegiul de Industrie Ușoară din Bălți, Colegiul Politehnic din Bălți, Colegiul Tehnic Feroviar din Bălți, Colegiul de Construcții din Hîncești, Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani, Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei, Colegiul „Mihai Eminescu” din Soroca, Colegiul „Mihai Ciachir” din Comrat, Colegiul de Muzică și Pedagogie din Bălți, Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”, Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” din Soroca, Colegiul Național de Coregrafie din mun. Chișinău, Colegiul de Inginerie din Strășeni, Colegiul de Medicină or. Ungheni, Colegiul de Medicină or. Orhei, Colegiul de Medicină or. Cahul, Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Raducan” din satul Grinăuți r-nul Ocnița, Colegiul de Medicină Veterinară și Economie Agrară din Brătușeni, Colegiul Agroindustrial din Rîșcani, Colegiul Agroindustrial din Ungheni, Colegiul Tehnic Agricol din Soroca, Colegiul Tehnic Agricol din Svetlîi, Colegiul „Ion Creangă” din Bălți, Colegiul Cooperatist din Moldova, Colegiul de Studii Administrative și Fiscale.

La caz, Colegiul de Inginerie din Strășeni stipulează despre instruirea a 63 de elevi și 40 de părinți pe când Colegiul de Medicină or. Ungheni face referire la 225 elevi instruiți și 2 ședințe de instruire. În context, a făcut referire și Colegiul Politehnic din Bălți unde au fost informați 1000 de elevi și 500 de părinți referitor la subiectul în cauză. Totodată, I.P Colegiul Agroindustrial din Ungheni a raportat despre informarea a 431 de elevi și 287 de părinți iar I.P Colegiul Tehnic Agricol din Svetlîi atestă 510 elevi și părinți informați iar Colegiul de Studii Administrative și Fiscale enumeră 498 de elevi și părinți informați cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic.

La acțiunea în cauză au raportat 11 Centre de excelență și anume: Centrul de excelență în energetică și electronică, Centrul de excelență în transporturi, Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”, Centrul de excelență în economie și finanțe, Centrul de excelență în educație artistică „Ștefan Neaga”, Centrul de excelență în industria ușoară (50%-60% din părinți au fost informați), Centrul de excelență în informatică și tehnologii informaționale, Centrul de Excelență în Securitatea Frontierei (379 de elevi au fost informați) Centrul de excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău, Centrul de excelență în construcții (1600 de elevi și 800 de părinți au fost informați), Centrul de excelență în servicii și prelucrarea alimentelor.

Despre instruirea elevilor și părinților cu privire la rigorile Codului de etică al cadrului didactic au raportat următoarele școli profesionale: Școala Profesională or. Cupcini, Școala Profesională or. Căușeni, Școala Profesională or. Telenеști (139 elevi informați), Școala Profesională nr.7 mun. Chișinău, Școala Profesională comuna Bubuieci, Școala Profesională or. Cimișlia, Școala Profesională s. Ciurmai r-nul Taraclia, Școala Profesională or. Drochia, Școala Profesională or. Glodeni, Școala Profesională or. Nisporeni, Școala Profesională nr.3 mun. Chișinău (80 % din părinți au fost informați), Școala Profesională or. Orhei, Școala Profesională or. Rezina, Școala Profesională or. Rîșcani, Școala Profesională or. Soroca (30 de elevi informați), Școala Profesională or. Vulcănești, Școala profesională nr.2 or. Cahul, Școala Profesională or. Briceni (4 companii realizate și 141 studenți informați), Școala Profesională nr.2 mun. Chișinău, Școala Profesională nr. 1 or. Cahul, Școala Profesională or. Ștefan Vodă, Școala Profesională nr. 1 mun. Bălți, Școala Profesională or. Hîncești, Școala Profesională com. Alexăndreni, Școala Profesională nr. 4 mun. Chișinău, Școala Profesională nr.6, mun. Chișinău, Școala Profesională Cuhureștii de Sus.

La subiect Școala Profesională or. Cupcini a stipulat „Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Codului de etică al IP Școala Profesională, or. Cupcini este publicat pe pagina web a școlii, la care au acces atât elevii, cât și părinții acestora. Nu toți părinții au acces la internet și dorința de a se implica în viața școlii.”

Prioritatea 4: Monitorizarea aplicării Codului de etică al cadrului didactic și pregătirea cadrelor didactice pentru promovarea educației de integritate și anticorupție	
Acțiunea 4.5. Denunțarea și sancționarea încălcării prevederilor Codului de etică al cadrului didactic	
Termenul de realizare: Permanent, cu verificarea anuală a indicatorilor de progres	
Instituția responsabilă: Instituțiile de învățământ	
Indicator de progres: Număr de cazuri denunțate; număr de sancțiuni aplicate	
Progresul în implementarea acțiunii 4.5.	
Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Realizarea indicatorilor de progres: Număr de cazuri denunțate; număr de sancțiuni aplicate
La prezenta acțiune au făcut referire: OLSDÎ Anenii Noi, Bălți, Briceni, Cahul, Călărași, Cimișlia, Criuleni, Dondușeni, Dubăsari, Fălești, Cantemir, Florești, Hîncești, Nisporeni, Ocnîța, Orhei, Rezina, Rîșcani, Sîngerei, Șoldănești, Soroca, Ștefan Vodă, Basarabeasca, Ungheni, Glodeni, Căușeni, UTA Găgăuzia, Ialoveni, Leova, Taraclia, Strășeni, Chișinău. Despre faptul că nu au fost înregistrate cazuri de încălcări a Codului de etică au raportat: OLSDÎ Anenii Noi, Briceni, Călărași, Cimișlia, Dubăsari, Edineț, Cantemir, Florești, Orhei, Rezina, Rîșcani, Șoldănești, Soroca, Basarabeasca, Ungheni, Strășeni. La fel au fost sesizate despre încălcări ale codului de etică, precum și au raportat despre încălcările Codului de etică din cadrul instituțiilor din subordine următoarele OLSDÎ: Bălți, Cahul, Dondușeni, Drochia, Fălești, Hîncești, Nisporeni, Ocnîța, Sîngerei, Ștefan Vodă, Glodeni, Căușeni, UTA Găgăuzia, Leova, Taraclia, Chișinău La subiectul dat reiterăm afirmațiile expuse de următoarele OLSDÎ: — OLSDÎ Bălți „Pe parcursul semestrului II al anului 2020 în cadrul Consiliului de etică al DITS au fost examinate 2 petiții. Faptele expuse în petiții nu au fost confirmate parțial”; — OLSDÎ Chișinău: „Pentru încălcarea prevederilor Codului de etică al cadrului didactic au fost sancționate 2 persoane”. — OLSDÎ Cahul „Pe parcursul semestrului II al anului 2020 în cadrul Consiliului de etică al DGI Cahul au fost examinate 1 petiție. Faptele expuse în petiție au fost confirmate parțial”; — OLSDÎ Dondușeni „În cadrul Consiliului de etică în perioada 2018-2020 au fost înregistrate și soluționate 13 denunțuri. A fost generalizat un număr de 6 sancțiuni aplicate dintre care 1 concediere și 5 avertizări”; — OLSDÎ Drochia „pe parcursul anului 2020 la Direcția Educație Drochia nu au parvenit solicitări cu referire la încălcarea Codului de Etică de către cadrele didactice din instituții. În două instituții din subordine pentru încălcarea Codului de Etică au fost aplicate sancțiuni disciplinare pentru	Despre faptul că au fost înregistrate cazuri de încălcări a Codului de etică au raportat 16 OLSDÎ. La acțiunea în cauză au prezentat raport: -23 colegii -10 centre de excelență -27 școli profesionale

<i>4 cadre didactice”;</i> — OLSDÎ Făleşti „Număr de cazuri denunțate- 1; Număr de sancțiuni aplicate – 1”; — OLSDÎ Hîncești „În 4 instituții din subordine (problema - conduita cadrului didactic)”; — OLSDÎ Nisporeni „În această perioadă au fost denunțate 2 cazuri, sancționate 3 persoane (2 pedagogi și 1 director)”; — OLSDÎ Ocnița „în septembrie 2020 a fost recepționată o sesizare în vederea încălcării Codului de etică din IP LT „Mihail Eminescu”; cazul a fost examinat și a fost expediat răspunsul petiționarului”; — OLSDÎ Sîngerei „au fost sancționate două cadre manageriale și 5 cadre didactice...”; — OLSDÎ Ștefan Vodă „2 cazuri denunțate;1 sancțiune aplicată”; — OLSDÎ Glodeni „discutate cazuri 2”. — OLSDÎ Căușeni „s-au înregistrat 5 cazuri de sancționare a cadrelor didactice din acest motiv”. — OLSDÎ Leova „au fost denunțate două cazuri fără aplicare de sancțiune”. — OLSDÎ Taraclia „au fost relevate două cazuri de încălcări ale prevederilor Codului de etică profesională a cadrelor didactice în instituțiile de învățământ din raion. Salariații au fost pedepsiți cu un avertisment și o mustrare”; — UTA Găgăuzia a raportat că în cinci instituții au fost depistate încălcări la acest capitol și în 3 instituții au fost aplicate sancțiuni. Cu privire la denunțarea și sancționarea încălcării prevederilor Codului de etică al cadrului didactic au raportat următoarele colegii: Colegiul de Ecologie din Chișinău, Colegiul „Alexei Mateevici” din Chișinău, Colegiul de Industrie Ușoară din Bălți, Colegiul Politehnic din Bălți, Colegiul Tehnic Feroviar din Bălți, Colegiul de Construcții din Hîncești, Colegiul „Gheorghe Asachi” din Lipcani, Colegiul „Vasile Lupu” din Orhei, Colegiul „Mihai Ciachir” din Comrat, Colegiul de Muzică și Pedagogie din Bălți, Colegiul de Arte „Nicolae Botgros” din Soroca, Colegiul Național de Coregrafie din mun. Chișinău, Colegiul de Inginerie din Strășeni, Colegiul de Medicină or.Ungheni, Colegiul de Medicină or. Cahul, I.P Colegiul Agroindustrial „Gheorghe Raducan” din satul Grinăuți r-nul Ocnița, Colegiul de Medicină Veterinară și Economie Agrară din Brătușeni, I.P Colegiul Agroindustrial din Rîșcani, Colegiul Agroindustrial din Ungheni, I.P Colegiul Tehnic Agricol din Soroca, I.P Colegiul Tehnic Agricol din Svetlîi, Colegiul „Ion Creangă” din Bălți, Colegiul de Studii Administrative și Fiscale. La caz, Colegiul de Medicină Veterinară și Economie Agrară din Brătușeni a relatat: „pentru încălcarea prevederilor Codului de	
---	--

etică al Cadrului didactic au fost denunțate și sancționate 2 cadre didactice”.

Cu referire la acest capitol au raportat 10 Centre de excelență și anume: Centrul de excelență în energetică și electronică, Centrul de excelență în transporturi, Centrul de excelență în medicină și farmacie „Raisa Pacalo”, Centrul de excelență în economie și finanțe, Centrul de excelență în educație artistică „Ștefan Neaga”, Centrul de excelență în industria ușoară, Centrul de excelență în informatică și tehnologii informaționale, Centrul de Excelență în Securitatea Frontierei, Centrul de excelență în Viticultură și Vinificație din Chișinău, Centrul de excelență în construcții.

Astfel, cu referire la acest aspect, Centrul de excelență în transporturi au raportat despre „*Instalarea cutiei „Pentru sugestii și reclamații” la parterul blocului II de studii*”.

Concomitent, Centrul de excelență în economie și finanțe a raportat 4 sesizări de încălcare a Codului de etică de către cadrul didactic, dintre care două sau adevărit și o persoană a depus cerere de concediere iar alta este în continuare monitorizată.

În același context, Centrul de excelență în informatică și tehnologii informaționale, ne-a informat „*putem menționa că au fost înregistrate plângeri ale elevilor pentru încălcarea Codului de etică de către profesori și examinate de către Consiliul de etică*”.

La subiectul dat au făcut referire următoarele școli profesionale: Școala Profesională or. Cupcini, Școala Profesională or. Căușeni, Școala Profesională or. Telenești, Școala Profesională nr.7 mun. Chișinău, Școala Profesională comuna Bubuieci, Școala Profesională or. Ceadâr-Lunga, Școala Profesională or. Cimișlia, Școala Profesională s. Ciumai r-nul Taraclia, Școala Profesională or. Comrat, Școala Profesională or. Drochia, Școala Profesională or. Florești, Școala Profesională or. Glodeni, Școala Profesională or. Nisporeni, Școala Profesională nr.3 mun. Chișinău, Școala Profesională or. Orhei, Școala Profesională or. Rezina, Școala Profesională or. Rîșcani, Școala Profesională or. Soroca, Școala Profesională or. Vulcănești, Școala profesională nr.2 or. Cahul, Școala Profesională or. Briceni, Școala Profesională nr.2 mun. Chișinău, Școala Profesională nr. 1 or. Cahul, Școala Profesională or. Ștefan Vodă, Școala Profesională nr. 1 mun. Bălți, Școala Profesională or. Hîncești, Școala Profesională com. Alexandreni, Școala Profesională nr.6, mun. Chișinău, Școala Profesională Cuhureștii de Sus, Școala Profesională nr. 4 mun. Chișinău.

Astfel, Școala Profesională or. Drochia ne-a raportat că a fost depistat și examinat un caz de încălcare a prevederilor Codului de etică al cadrului didactic. La Școala Profesională or. Florești au fost depistate și sancționate două cazuri, iar la Școala Profesională nr.2 or. Cahul au fost examinate și sesizate 3 petiții de acest gen.

Totodată, Școala Profesională nr.1 or. Cahul menționează despre 3 sesizări cu referire la încălcarea prevederilor Codului de etică al cadrului didactic dintre care pentru 1 a fost aplicată mustrare iar celelalte două au fost aplanate pe cale amiabilă.

La subiect Școala Profesională or. Orhei stipulează: „<i>în rezultatul examinării sesizărilor au fost aplicate sancțiuni persoanelor vinovate</i>”. Școala Profesională com. Alexândreni raportează faptul că s-a desfășurat ședința Consiliului e etică din motivul nerespectării Codului de etică de către unii din angajații școlii.	
---	--

Prioritatea 4: Monitorizarea aplicării Codului de etică al cadrului didactic și pregătirea cadrelor didactice pentru promovarea educației de integritate și anticorupție

Acțiunea 4.8. Evaluarea eficienței predării modulului de integritate și anticorupție prin chestionări anonime, sondaje ale elevilor

Instituția responsabilă: Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Centrul Național Anticorupție; Autoritatea Națională de Integritate

Indicator de progres: Raport prezentat

Progresul în implementarea acțiunii 4.8.

Descrierea măsurilor întreprinse de către instituțiile responsabile de realizarea acțiunii:	Realizarea indicatorilor de progres:
--	---

La prezenta acțiune au făcut referire 22 OLSDÎ: Anenii Noi, Briceni, Călărași, Dondușeni, Dubăsari, Edineț, Fălești, Florești, Hîncești, Nisporeni, Ocnița, Orhei, Rezina, Rîșcani, Sîngerei, Soldănești, Soroca, Ungheni, Căușeni, Ialoveni, Leova, Taraclia, Strășeni.

În această ordine de idei, atașăm cele expuse de:

- OLSDÎ Anenii Noi menționează că au fost desfășurate activități la nivel de instituții, totodată, se întâmpină dificultăți din cauza „Lipsei chestionarelor model (și a modelului de analiză) pentru a fi aplicate)”
- OLSDÎ Briceni stipulează că „La nivel de raionul Briceni nu au fost aplicate chestionare pentru elevii instituțiilor de învățământ”
- OLSDÎ Călărași „în anul 2020 s-au desfășurat chestionări anonime în 5 instituții ale raionului: Gimnaziul Răciula în luna octombrie, la care au participat 45 de elevi, în septembrie 2020 în Gimnaziul Săseni, la care au participat 123 de elevi, în LT „Vasile Alecsandri” aplicate în clasele 5-12 în luna octombrie la care au participat 300 elevi, în Gimnaziul Onișcani în luna noiembrie, au participat 50 elevi, în Gimnaziul Bahmut în decembrie 2020 la care au participat 40 de elevi. Rezultatele sondajelor au fost puse în discuție în ședința Consiliului Administrativ din 15.10.2020(Gimnaziul Săseni), În LT „Vasile Alecsandri” rezultatele vor fi puse în discuție la ședința Consiliului profesoral din ianuarie 2021, în Gimnaziul Bahmut vor fi discutate în cadrul ședinței Consiliului de Etică din ianuarie 2021”.
- OLSDÎ Cimișlia „prin intermediul modulului de integritate și anticorupție fiind o disciplină opțională pentru elevii din ciclul liceal, elevii sunt familiarizați cu fenomenul de corupție și modalitățile de combatere acestuia, iar prin chestionarele și sondajele efectuate în rândurile elevilor nu s-au constatat elemente de corupție în rândurile cadrelor didactice precum și a părinților acestora”
- OLSDÎ Dubăsari „elevii nu au fost chestionați în problemele de integritate și anticorupție”.
- OLSDÎ Edineț „Nu s-a predat elevilor modulul de integritate și anticorupție”.
- OLSDÎ Fălești „Raport prezentat 1”.
- OLSDÎ Florești „aplicarea chestionarelor anonime elevilor, părinților pe eșantion reprezentativ în scopul scoaterii în evidență a cazurilor de corupere în instituție”;
- OLSDÎ Hîncești „chestionare completate de elevi, părinți, cadre didactice”.

- OLSDÎ Nisporeni „sunt aplicate atât de DITS cât și de instituțiile educaționale diferite chestionare, menite să sondeze opinia referitor la integritatea angajaților din învățământ. Menționăm, că aplicarea metodei chestionarului mai frecvent se realizează în situații declarate de conflict, pentru identificarea problemelor, mai puțin pentru profilaxia cazurilor. Totodată menționăm, că semestrial se raportează despre lacunele depistate, se includ recomandările necesare pentru ameliorare...”.
- OLSDÎ Ocnița „modulul integritate și anticorupție se valorifică la orele de dezvoltare personală, iar chestionarele se practică în cazul când se desfășoară anchetări ale unor cazuri concrete”.
- OLSDÎ Orhei „27 chestionare anonime au fost elaborate pentru a identifica anumite încălcări”
- OLSDÎ Rezina „Titlul respectiv nu conține în disciplinele opționale din Planul-cadru, respectiv nu se poate realiza evaluarea”.
- OLSDÎ Rîșcani „în perioada de raportare nu a fost efectuată evaluarea eficienței predării modului de înregistrare și anticorupție prin chestionări anonime (sondaje) ale elevilor”.
- OLSDÎ Sîngerei „evaluarea eficienței predării modului de integritate și anticorupție a fost efectuată prin chestionare anonimă a 1123 elevi din LT „Olimp” or. Sîngerei, LT „I. Creangă” s. Radoaia, gimn. „Iurie Bodiu” s. Flămânzeni.”.
- OLSDÎ Șoldănești „subiectele cu privire la integritate și anticorupție a fost studiate cu elevii pe clase și dezbătute în cadrul ședințelor Consiliului de Elevi . Același subiecte au fost discutate și cu părinții în cadrul Consiliului Reprezentativ al părinților. Chestionări, sondaje anonime au fost efectuate în majoritatea instituțiilor de învățământ”.
- OLSDÎ Soroca „Raport prezentat”
- OLSDÎ Ungheni „în liceele teoretice „I. Creangă”, V. Alecsandri”, „M. Eminescu” din mun. Ungheni se pilotează cursul opțional „Educație pentru socializare juridică”, care se predă în treapta gimnazială, în clasa a VIII-a în parteneriat cu Inspectoratul de Poliție. Unul din scopurile acestui
- proiect constă în educarea cetățeanului responsabil, care să demonstreze integritate și demnitate în relațiile sociale. În cadrul lecțiilor se invită reprezentanți ai agențiilor specializate de integritate. S-au desfășurat sesiuni de informare pentru elevii cl. VIII-XII cu genericul „Integritatea în mediul educațional”, Campania „O zi anticorupție în școala ta”. Voluntarii în comun cu Senatul școlar au proiectat un șir de lecții pentru liceeni „Cum să acționăm pentru a preveni corupția”. A crescut numărul de solicitări din partea profesorilor de a organiza vizite la CNA. Se constată un număr mai mare de inițiative și proiecte ale elevilor de a organiza concursuri, lecții, flash-moburi etc. pe domeniul anticorupție și integritate. Profesorii, în colaborare cu poliția și psihologul școlar, au aplicat chestionare la subiectul dat, stabilind în baza lor unele aspecte care urmează a fi discutate în cadrul acestor cursuri. De asemenea, în luna decembrie curent MECC a aplicat on-line un chestionar, în care elevii să se expună dacă le place cursul opțional. În cadrul orelor la disciplinele „Educație pentru societate” , „Dezvoltare personală” se predau teme care au tangență cu subiectul dat. De menționat că eficiența este vizibilă, e necesar de extins predarea opționalului ”Educație pentru socializare juridică”.
- OLSDÎ Glodeni: „evaluarea prin chestionare anonime, sondaje.”
- OLSDÎ Căușeni: „În cadrul unui sondaj realizat în instituțiile școlare, elevii și-au expus opinia referitor la eficiența predării modului de integritate și anticorupție (...) majoritatea elevilor și-au exprimat intenția de a se încadra în lupta împotriva corupției în școală”.
- OLSDÎ Ialoveni: „nu s-au propus sondaje/ chestionare pentru elevi. Deoarece instruirea s-a

desfășurat online”.

- OLSDÎ Leova: *„în clasele gimnaziale și liceale au fost aplicate chestionare anonime- au participat 1500 de elevi”.*
- OLSDÎ Strășeni *„Nu s-a practicat în perioada pandemiei cu COVID-19. Au fost anunțate telefoanele- linia fierbinte 0237 2 81 64”.*
- OLSDÎ Taraclia *„în perioada de raportare, nu au fost organizate sondaje anonime ale elevilor”.*

III. RISCURI AFERENTE IMPLEMENTĂRII ACȚIUNILOR SCADENTE

La compartimentul riscuri aferente implementării acțiunilor scadente din planul sectorial, reiterăm cele expuse în rapoartele precedente. Totodată, în contextul situației epidemiologice din țară s-a dovedit a fi mai anevoioasă consolidarea eforturilor în scopul realizării unor acțiuni comune, precum și nu au fost organizate tradiționalele vizite de informare.

Informații privind riscurile aferente implementării acțiunilor scadente s-au regăsit în raportul prezentat de către OLSDÎ Basarabeasca, unde se face referire la următoarele riscuri: *„implicare redusă a cadrelor manageriale pentru publicarea deciziilor la transparență decizională a valorificării banilor publici; lipsa de acces la informație prin utilizarea site-ului instituției; mușamalizarea sau nedeclararea cazurilor de contracurare a constrângerii de către unii părinți a părinților altor elevi de a înființa și de a contribui financiar la fondul clasei; reticență la examinarea comportamentului lipsit de etică al unor colegi, preferând ca deciziile să fie luate de alte organe, în deosebi de către OLSDÎ”*

La fel Colegiul de Medicină din or. Orhei stipulează că *„lupta împotriva corupției nu poate fi redusă la un set standard de măsuri universal valabile”.*

IV. PROPUNERI DE MODIFICARE ȘI AJUSTARE A PLANULUI SECTORIAL

Considerăm că, Planul sectorial este unul viabil și nu conține acțiuni a căror realizare să nu fie posibilă. Per a contrario, unele acțiuni conțin o raportare mai largă în comparație cu indicatorii formulați.

În rapoartele transmise nu au fost prezentate propuneri de modificare sau ajustare a acțiunilor din Planul sectorial. Totodată au fost formulate recomandări în vederea îmbunătățirii implementării priorităților expuse în plan.

OLSDÎ Basarabeasca a stipulat la acest compartiment următoarele: *„desfășurarea acțiunilor de voluntariat în informarea sității despre riscurile actelor de corupție și tolerarea acestora. Majorarea transparenței decizională la nivel de fiecare instituție de învățământ și APL I în cazul IET”.*

La fel, Colegiul de Medicină din or. Orhei a recomandat: *„măsurile de reducere a corupției, a conflictelor de interese și a favoritismului trebuie să fie asociate cu schimbări structurale și de mentalitate profunde în cadrul organismelor publice și al societății în general, și nu cu simpla adoptare a unor acte legislative și asigurarea unei conformități formale”.*